II

(Sdělení)

SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

Stanovy konsorcia Extreme Light Infrastructure ERIC

(2021/C 230/01)

OBSAH

Strana

PREAMBULE 4

KAPITOLA 1 – ZÁKLADNÍ PRVKY 5

Článek 1 NÁZEV 5

Článek 2 ÚKOLY A ČINNOSTI 5

Článek 3 SÍDLO 6

Článek 4 DOBA TRVÁNÍ A UKONČENÍ ČINNOSTI 6

Článek 5 VYMEZENÍ ODPOVĚDNOSTI 6

Článek 6 POLITIKA V OBLASTI PŘÍSTUPU UŽIVATELŮ 6

Článek 7 POLITIKA VĚDECKÉHO HODNOCENÍ 7

Článek 8 POLITIKA ŠÍŘENÍ INFORMACÍ 7

Článek 9 POLITIKA V OBLASTI PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ 7

Článek 10 POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI 7

Článek 11 POLITIKA ZADÁVÁNÍ ZAKÁZEK 8

KAPITOLA 2 – DEFINICE A JINÉ ZÁKONNÉ POLITIKY 8

Článek 12 DEFINICE 8

Článek 13 POLITIKA V OBLASTI ÚDAJŮ 9

Článek 14 INOVAČNÍ A PRŮMYSLOVÁ POLITIKA 9

Strana

KAPITOLA 3 – ČLENSTVÍ 9

Článek 15 ČLENOVÉ A SUBJEKTY ZASTUPUJÍCÍ ČLENY 9

Článek 16 POLITIKA PŘISTUPOVÁNÍ NOVÝCH ČLENŮ 10

Článek 17 POZOROVATELÉ A POLITIKA PŘISTUPOVÁNÍ POZOROVATELŮ 10

Článek 18 ODSTOUPENÍ ČLENA NEBO POZOROVATELE / UKONČENÍ ČLENSTVÍ NEBO STATUSU POZOROVATELE 10

Článek 19 DOHODY SE STRATEGICKÝMI PARTNERY 11

KAPITOLA 4 – PRÁVA A POVINNOSTI ČLENŮ A POZOROVATELŮ 11

Článek 20 PRÁVA A POVINNOSTI ČLENŮ 11

Článek 21 PRÁVA A POVINNOSTI POZOROVATELŮ A ZAKLÁDAJÍCÍCH POZOROVATELŮ 11

Článek 22 ZÁVAZKY A ZDROJE 12

KAPITOLA 5 – ŘÍZENÍ 12

Článek 23 ORGÁNY 12

Článek 24 VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ 13

Článek 25 POSTUP HLASOVÁNÍ 13

Článek 26 GENERÁLNÍ ŘEDITEL 15

Článek 27 MEZINÁRODNÍ VĚDECKÝ A TECHNICKÝ PORADNÍ VÝBOR 16

Článek 28 SPRÁVNÍ A FINANČNÍ VÝBOR 16

Článek 29 ETICKÝ PORADNÍ VÝBOR 16

KAPITOLA 6 – FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI 17

Článek 30 ROZPOČTOVÝ ROK, ROČNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA, ROZPOČTOVÉ ZÁSADY A DAŇOVÉ ASPEKTY 17

KAPITOLA 7 – ZÁKLADNÍ ZÁSADY A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ 18

Článek 31 PRACOVNÍ JAZYK 18

Článek 32 KONSOLIDOVANÉ ZNĚNÍ STANOV 18

Strana

Článek 33 PODÁVÁNÍ ZPRÁV EVROPSKÉ KOMISI 18

Článek 34 ROZHODNÉ PRÁVO 18

Článek 35 SPORY 18

PŘÍLOHA I – TECHNICKÝ A VĚDECKÝ POPIS 20

PŘÍLOHA II – ODHAD PROVOZNÍCH NÁKLADŮ A PŘÍSPĚVKŮ KONSORCIA ELI ERIC 41

PŘÍLOHA III – ČLENOVÉ A POZOROVATELÉ 44

DODATEK – PROVOZNÍ MODEL ŘÍZENÍ KONSORCIA ELI ERIC 45

PREAMBULE

Česká republika,

Maďarsko,

Italská republika,

Litevská republika,

dále jen „zakládající členové“, a:

Bulharská republika,

Spolková republika Německo,

dále jen „zakládající pozorovatelé“

VZHLEDEM K TOMU, že chceme posílit postavení Evropy a členských států ve světě ve vztahu k vývoji laserových technologií a zintenzivnit vědeckou spolupráci v oblasti výzkumu napříč disciplínami a vnitrostátními hranicemi;

VZHLEDEM K TOMU, že laserová výzkumná infrastruktura (Extreme Light Infrastructure, ELI) byla v roce 2006 prohlášena Evropským strategickým fórem pro výzkumné infrastruktury za strategickou prioritu jako první a přední světová mezinárodní laserová výzkumná infrastruktura zaměřená na vědecké a výzkumné aplikace ultraintenzivních a ultrakrátkých laserových pulsů, která poskytuje vysoce kvalitní přístup k mezinárodní výzkumné komunitě pro potenciální uplatnění v medicíně, radiografii, energii z jaderné syntézy, v otázkách životního prostředí, materiálové vědě, nanotechnologiích a biochemii;

VZHLEDEM k tomu, že rozsah a ambice fungování konsorcia ELI ERIC vyžadují celosvětové úsilí a dlouhodobě udržitelné investice;

VZHLEDEM K TOMU, že cílem zakládajících členů a zakládajících pozorovatelů, jakož i budoucích členů a pozorovatelů, je realizace této vize konsorcia ELI ERIC;

VZHLEDEM K TOMU, že konsorcium ELI ERIC je první mezinárodní výzkumnou infrastrukturou umístěnou ve střední a východní Evropě, jejíž výstavba laserových výzkumných zařízení byla spolufinancována z evropských strukturálních a investičních fondů;

UZNÁVAJÍCE přípravné práce provedené zakládajícími členy, zakládajícími pozorovateli a dalšími státy podporujícími konsorcium ELI ERIC v přípravné a prováděcí fázi;

VZHLEDEM K TOMU, že se zakládající členové a zakládající pozorovatelé zavazují zvýšit výzkumné příležitosti svých výzkumných zařízení prostřednictvím partnerství a spolupráce s konsorciem ELI ERIC;

VZHLEDEM K TOMU, že zakládající členové a zakládající pozorovatelé vyzývají ostatní země k tomu, aby se účastnily společně prováděných činností podle následujících stanov, a očekávají, že tak učiní;

SE DOHODLY TAKTO:

KAPITOLA 1

ZÁKLADNÍ PRVKY

Článek 1

NÁZEV

Zřizuje se evropská výzkumná infrastruktura s jedním sídlem a s provozními zařízeními ve více členských zemích konsorcia ELI ERIC jako konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC) podle nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ([1]) pod názvem „*The Extreme Light Infrastructure ERIC*“, běžně označovaná jako „ELI ERIC“.

Článek 2

ÚKOLY A ČINNOSTI

1. Konsorcium ELI ERIC provozuje vysoce výkonná laserová zařízení popsaná v technickém a vědeckém popisu (příloha I) (dále jen „ZAŘÍZENÍ ELI“) jako jediná integrovaná organizace s jednotnou strukturou správy a řízení a jediným vedením. Valné shromáždění konsorcia ELI ERIC může uznat a zahrnout další ZAŘÍZENÍ ELI podle čl. 25 odst. 9 písm. d).

2. Konsorcium ELI ERIC spravuje uživatelům přístup k ZAŘÍZENÍM ELI prostřednictvím mezinárodního systému vzájemného hodnocení. Konsorcium ELI ERIC k dosažení svých cílů provádí zejména tyto činnosti:

a) využívá plný vědecký potenciál ZAŘÍZENÍ ELI tím, že úzce spolupracuje s uživatelskými komunitami, vyvíjí a zpřístupňuje soubor doplňkových zdrojů a nástrojů, poskytuje účinné služby a zajišťuje optimální podmínky pro uživatele a provádí informační činnosti pro nové potenciální uživatele;

b) zachovává excelenci a zvyšuje hodnotu, kvalitu a efektivnost výzkumných komunit členů prostřednictvím mezinárodního vzájemně hodnoceného přístupu;

c) poskytuje členům jedinečnou platformu pro rozvoj know-how prostřednictvím koordinace výzkumu a vývoje příslušných technologií, koordinace společné odborné přípravy vědeckých a technických pracovníků a podporou spolupráce mezi předními výzkumnými středisky a průmyslem;

d) vypracovává a provádí politiku a strategii pro inovace, včetně duševního vlastnictví, technologického využití a podpory průmyslového rozvoje;

e) zajišťuje účinnou vnitřní a vnější komunikaci, podporuje činnosti konsorcia ELI ERIC a šíří vědecké a technické výsledky;

f) vykonává veškeré další činnosti na podporu cílů konsorcia ELI ERIC.

3. Konsorcium ELI ERIC je provozováno na neziskovém základě. Může provádět hospodářské činnosti omezeného rozsahu, pokud tyto činnosti úzce souvisejí s jeho hlavními úkoly a neohrožují jejich plnění. Podrobnosti musí být uvedeny ve FINANČNÍCH PRAVIDLECH.

([1]) Nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC) (Úř. věst. L 206, 8.8.2009, s. 1).

Článek 3

SÍDLO

Sídlo konsorcia ELI ERIC se nachází v Dolních Břežanech v České republice.

Článek 4

DOBA TRVÁNÍ A UKONČENÍ ČINNOSTI

1. Konsorcium ELI ERIC se zřizuje na počáteční období dvaceti let, které může být prodlouženo na základě rozhodnutí valného shromáždění v souladu s čl. 25 odst. 9 písm. f).

2. Ukončení činnosti konsorcia ELI ERIC vyžaduje rozhodnutí valného shromáždění v souladu s čl. 25 odst. 10 písm. k) a oznámí se Evropské komisi podle článku 16 nařízení (ES) č. 723/2009. Rozhodnutí musí obsahovat alespoň tyto údaje:

a) počet likvidátorů, jakož i pravidla fungování komise likvidátorů, pokud je likvidátorů více;

b) jmenování likvidátorů a určení likvidátorů, kteří budou konsorcium ELI ERIC během ukončování činnosti právně zastupovat;

c) kritéria ukončení činnosti, včetně možného přenosu činností na jiný právní subjekt, jakož i pravomoci likvidátorů.

3. Konsorcium ELI ERIC neprodleně po ukončení činnosti a v každém případě do deseti dnů od tohoto ukončení o tom vyrozumí Komisi.

4. V případě zrušení zůstává konsorcium ELI ERIC vázáno všemi dosud nesplněnými povinnostmi a závazky vůči třetím stranám. Za vyřazení z provozu a/nebo opětovné využití každého ZAŘÍZENÍ ELI odpovídá příslušný HOSTITELSKÝ ČLENSKÝ STÁT.

Článek 5

VYMEZENÍ ODPOVĚDNOSTI

1. Konsorcium ELI ERIC odpovídá za své dluhy.

2. Finanční odpovědnost ČLENŮ za závazky konsorcia ELI ERIC je omezena na jejich příslušné příspěvky do konsorcia za poslední celý rok činnosti.

3. Konsorcium ELI ERIC uzavře odpovídající pojištění k pokrytí rizik specifických pro jeho provoz.

Článek 6

POLITIKA V OBLASTI PŘÍSTUPU UŽIVATELŮ

1. Konsorcium ELI ERIC nabízí uživatelům přístup k ZAŘÍZENÍM ELI prostřednictvím transparentního výběrového řízení založeného na mezinárodním postupu vzájemného hodnocení návrhů řízených prostřednictvím společného elektronického vstupního místa. Kritéria výběru jsou založena na vědecké kvalitě a proveditelnosti experimentu. Etické aspekty hodnocení návrhů nebo provádění přístupu by měly být řešeny za podpory etického poradního výboru uvedeného v článku 29.

2. UŽIVATELÉ, kteří požadují technické a/nebo vědecké služby a přístup k nim mimo přístup založený na výběru na základě vzájemného hodnocení, zaplatí přiměřenou cenu za obdržené služby v souladu s omezeními uvedenými v čl. 2 odst. 3.

3. Zásady POLITIKY PŘÍSTUPU PRO UŽIVATELE jsou uvedeny v příloze I těchto stanov a jsou vymezeny a podrobně rozpracovány v rámci konkrétní politiky. Tato politika zohlední evropský právní rámec pro ochranu údajů týkající se sdílení osobních údajů UŽIVATELŮ mezi ČLENY.

Článek 7

POLITIKA VĚDECKÉHO HODNOCENÍ

1. Konsorcium ELI ERIC pravidelně vyhodnocuje a porovnává kvalitu svých vědeckých činností prostřednictvím mezinárodního vzájemného hodnocení, včetně pravidelného hodnocení svého dopadu na Evropský výzkumný prostor, regiony, které hostí jeho činnosti, a na mezinárodní úrovni.

2. Konsorcium ELI ERIC zajistí, aby výzkum prováděný jeho UŽIVATELI splňoval nejvyšší standardy kvality a excelence, a podporuje odbornou přípravu a výměnu osvědčených postupů. Etické aspekty by měl posuzovat etický poradní výbor uvedený v článku 29. Konsorcium ELI ERIC posoudí dopad a účinnost své výzkumné politiky a koncepce programu, jakož i zdroje potřebné k podpoře těchto standardů.

Článek 8

POLITIKA ŠÍŘENÍ INFORMACÍ

1. Úkoly a činnosti konsorcia ELI ERIC mají za cíl posílit výzkum, technologický rozvoj a inovace v Evropě i na celém světě. Konsorcium ELI ERIC bude zejména provádět činnosti v oblasti komunikace a šíření informací na podporu tohoto cíle a využívat různé platformy k oslovení všech příslušných zúčastněných stran a široké veřejnosti.

2. Konsorcium ELI ERIC podporuje šíření vědeckých činností, výsledků, publikací a vědecko-technických poznatků vyplývajících z jeho činností výzkumné komunitě, průmyslu a široké veřejnosti. V souladu s článkem 6, podle něhož je přístup otevřený a udělovaný na základě vědecké excelence, sleduje konsorcium ELI ERIC rovněž politiku otevřeného přístupu k souborům údajů a metadat FAIR uvedeným v článku 13, jakož i k vědeckým publikacím vycházejícím z výzkumu financovaného z veřejných prostředků prováděného v konsorciu ELI ERIC.

Článek 9

POLITIKA V OBLASTI PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

1. Pojmem „duševní vlastnictví“ se rozumí duševní vlastnictví ve smyslu článku 2 Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví podepsané dne 14. července 1967.

2. S výhradou podmínek smlouvy mezi konsorciem ELI ERIC a uživateli jsou práva duševního vlastnictví vytvořená, získaná nebo vyvinutá uživateli vlastněna těmito uživateli.

3. Konsorcium ELI ERIC přijme politiku v oblasti práv duševního vlastnictví a specifické procesy a postupy v souladu s čl. 25 odst. 10 písm. e).

Článek 10

POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI

1. Konsorcium ELI ERIC zajistí rovné zacházení a příležitosti pro své pracovníky a podpoří mobilitu s cílem napomáhat jejich odborné přípravě a rozvoji.

2. Politiku najímání a řízení pracovníků definuje generální ředitel konsorcia ELI ERIC a schvaluje ji valné shromáždění. Politika zaměstnanosti uplatňuje postupy výběru a hodnocení na mezinárodní úrovni, jakož i zásady odměňování s cílem přilákat a udržet si vysoce kvalifikovaný personál. Výběrová řízení pro uchazeče o pracovní místo v konsorciu ELI ERIC jsou transparentní, nediskriminační a dodržují zásadu rovných příležitostí. Nábor a zaměstnávání nesmí být diskriminační.

3. Konsorcium ELI ERIC má jednotnou politiku zaměstnanosti vymezenou v souladu s právními předpisy zemí, v nichž jsou jeho pracovníci zaměstnáni.

Článek 11

Politika zadávání zakázek

Generální ředitel konsorcia ELI ERIC definuje politiku zadávání zakázek. Tato politika zadávání zakázek dodržuje zásady transparentnosti, proporcionality, vzájemného uznávání, rovného zacházení, hospodářské soutěže a nediskriminace.

KAPITOLA 2

DEFINICE A JINÉ ZÁKONNÉ POLITIKY

Článek 12

DEFINICE

Pro účely konsorcia ELI ERIC a těchto stanov platí následující definice:

a) PŘÍSTUPEM UŽIVATELŮ se rozumí legitimní a povolené fyzické nebo vzdálené využívání vědeckých zařízení a služeb poskytovaných konsorciem ELI ERIC jednotlivci, týmy a institucemi z akademické sféry, průmyslu a veřejných služeb v souladu s politikou konsorcia ELI ERIC v oblasti přístupu uživatelů (článek 6).

b) PŘISTOUPENÍM se rozumí akt přistoupení ke konsorciu ELI ERIC jako člen poté, co vstoupí v platnost prováděcí rozhodnutí Evropské komise o zřízení konsorcia ELI ERIC.

c) ZAŘÍZENÍM ELI se rozumí vysoce výkonná laserová zařízení, která provozuje konsorcium ELI ERIC. Podrobný technický a vědecký popis je uveden v příloze I.

d) FINANČNÍMI PRAVIDLY se rozumí vnitřní předpisy přijaté valným shromážděním, které se týkají rozpočtu konsorcia ELI ERIC, účetních standardů, peněžních a věcných příspěvků a zdrojů a pravidel týkajících se sestavování, předkládání, auditu a zveřejňování účetní závěrky.

e) ZAKLÁDAJÍCÍM POZOROVATELEM se rozumí země se statusem pozorovatele, která se účastní konsorcia ELI ERIC při zřízení tohoto konsorcia a která má práva stanovená v čl. 17 odst. 3 stanov.

f) PROVÁDĚCÍMI PRAVIDLY se rozumí vnitřní předpisy podrobně popisující podmínky provádění politik konsorcia ELI ERIC schválených valným shromážděním.

g) HOSTITELSKÝM ČLENSKÝM STÁTEM se rozumí členský stát, ve kterém se nachází ZAŘÍZENÍ ELI a který má práva a povinnosti stanovené v článku 20.

h) ČLENEM se rozumí země nebo mezivládní organizace, která má po schválení své žádosti o PŘISTOUPENÍ valným shromážděním práva a povinnosti stanovené v článku 20.

i) POZOROVATELEM se rozumí země nebo mezivládní organizace, která má práva a povinnosti stanovené v článku 21.

j) JEDNACÍM ŘÁDEM se rozumí předpisy, které podrobně popisují způsob fungování a organizace statutárních a poradních orgánů konsorcia ELI ERIC.

k) STRATEGICKÝM PARTNEREM se rozumí třetí strana, jako jsou například vnitrostátní agentury a/nebo instituce, která bude přispívat k poslání konsorcia ELI ERIC a podporovat zapojení svých uživatelských komunit a provoz ZAŘÍZENÍ ELI z dlouhodobého hlediska prostřednictvím dohody o partnerství v souladu s článkem 19 stanov.

l) UŽIVATELEM se rozumí jednotlivci, týmy a instituce z akademické sféry, průmyslu a veřejných služeb, kteří budou využívat přístupu k ZAŘÍZENÍ ELI v souladu s politikou v oblasti přístupu uživatelů konsorcia ELI ERIC (článek 6).

Článek 13

POLITIKA V OBLASTI ÚDAJŮ

1. „Údaji“ se rozumí všechny informace shromážděné UŽIVATELI a zaměstnanci při provádění vědeckých experimentů v rámci zásad PŘÍSTUPU UŽIVATELŮ a při provádění činnosti ZAŘÍZENÍ ELI.

2. U údajů shromážděných v důsledku používání ZAŘÍZENÍ ELI a v maximální možné míře u softwarových a počítačových programů vytvořených konsorciem ELI ERIC a ZAŘÍZENÍMI ELI se upřednostňuje otevřený přístup k souborům údajů a metadat FAIR uloženým v úložištích s otevřeným přístupem; jsou zohledňovány zásady otevřených zdrojů.

Článek 14

INOVAČNÍ A PRŮMYSLOVÁ POLITIKA

1. Konsorcium ELI ERIC slouží v rámci svého poslání jako reference pro evropský průmysl, neboť provádí špičkový výzkum a technologický rozvoj prostřednictvím informační činnosti a příležitostí ke spolupráci s průmyslem. To posílí hospodářský dopad konsorcia ELI ERIC na Evropský výzkumný prostor a ČLENY, neboť konsorcium bude sloužit jako platforma pro budování synergií a posilování přenosu znalostí a technologií, zejména v oblasti laserové a fotonové technologie.

2. Vize a přístup konsorcia ELI ERIC v oblasti inovací a průmyslu jsou definovány v konkrétní politice schválené valným shromážděním.

KAPITOLA 3

ČLENSTVÍ

Článek 15

ČLENOVÉ A SUBJEKTY ZASTUPUJÍCÍ ČLENY

1. ČLENY nebo POZOROVATELI se mohou stát tyto subjekty:

a) členské státy Evropské unie (EU);

b) přidružené země;

c) třetí země jiné než přidružené země;

d) mezivládní organizace.

2. Každý ČLEN může jmenovat jeden nebo více „zastupujících subjektů“, jejichž úkolem je provádět jeho jménem činnosti v přímé souvislosti s působností a činnostmi konsorcia ELI ERIC. Každý ČLEN při jmenování upřesní výkon konkrétních práv a plnění povinností ČLENA, které jsou přenášeny na zastupující subjekt. Zastupujícím subjektem může být veřejný subjekt včetně regionů nebo soukromý subjekt pověřený výkonem veřejné služby.

3. Každý ČLEN informuje předsedu valného shromáždění o veškerých změnách svého zastupujícího subjektu, o zvláštních právech a povinnostech, které na něj byly přeneseny, o ukončení jmenování nebo o jiných případných podstatných změnách.

4. Seznam ČLENŮ a POZOROVATELŮ konsorcia ELI ERIC a jejich zastupujících subjektů je uveden v příloze III a je průběžně aktualizován předsedou valného shromáždění.

Článek 16

POLITIKA PŘISTUPOVÁNÍ NOVÝCH ČLENŮ

1. Valné shromáždění posuzuje žádosti o PŘISTOUPENÍ nových ČLENŮ v souladu s čl. 15 odst. 1. Rozhodnutí valného shromáždění by mělo zohlednit schopnost nového ČLENA zavázat se k působnosti a činnostem konsorcia ELI ERIC a přispět k jeho udržitelnosti.

2. Valné shromáždění přijímá politiku přijímání nových ČLENŮ včetně procesu podávání žádostí, očekávaných kritérií upravujících příspěvky a obecných podmínek PŘISTOUPENÍ.

3. Generální ředitel odpovídá za vyjednání podmínek s novými ČLENY a za předložení návrhu členství valnému shromáždění ke schválení.

Článek 17

POZOROVATELÉ A POLITIKA PŘISTUPOVÁNÍ POZOROVATELŮ

1. Konsorcium ELI ERIC je otevřené posuzování a přijímání POZOROVATELŮ. POZOROVATELÉ mohou být země nebo mezivládní organizace, které mají v úmyslu požádat o řádné členství, ale jejich situace jim ze specifických důvodů neumožňuje okamžité připojení v roli ČLENŮ. Žadatelé podávají písemnou žádost předsedovi valného shromáždění. POZOROVATELÉ jsou zpravidla přijímáni na období tří let; valné shromáždění může ve výjimečných případech období statusu pozorovatele prodloužit.

2. Valné shromáždění stanoví pro POZOROVATELE s výjimkou ZAKLÁDAJÍCÍCH POZOROVATELŮ poplatek v závislosti na podmínkách uvedených v příloze II.

3. ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATELÉ jsou země se statusem pozorovatele, které se podílejí na zřízení konsorcia ELI ERIC, ale nejsou povinny hradit poplatek pozorovatele po dobu tří celých rozpočtových let po zřízení konsorcia ELI ERIC. ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATELÉ budou mít stejná práva jako POZOROVATELÉ. Nejméně šest měsíců před koncem třetího celého rozpočtového roku oznámí ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATEL valnému shromáždění, zda si přeje připojit se ke konsorciu ELI ERIC jako jeho ČLEN, a v takovém případě se ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATEL a valné shromáždění dohodnou na příslušných ČLENSKÝCH příspěvcích a o harmonogramu přistoupení. Nepřipojí-li se ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATEL jako ČLEN, přestává se ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATEL na konci svého funkčního období účastnit konsorcia ELI ERIC, není-li s valným shromážděním dohodnuto jinak podle čl. 25 odst. 9 písm. a).

4. Každý POZOROVATEL může jmenovat až dva zástupce, kteří se budou účastnit valného shromáždění, a až dva členy, kteří se budou účastnit jednání správního a finančního výboru v souladu s čl. 24 odst. 5 a s čl. 28 odst. 1. POZOROVATELÉ nemají hlasovací práva.

Článek 18

ODSTOUPENÍ ČLENA NEBO POZOROVATELE / UKONČENÍ ČLENSTVÍ NEBO STATUSU POZOROVATELE

1. ČLENOVÉ mohou z konsorcia ELI ERIC odstoupit po prvních pěti letech členství tak, že zašlou generálnímu řediteli nejméně 24 měsíců předem oficiální oznámení o odstoupení. Odstoupení nabývá účinku na konci druhého celého rozpočtového roku následujícího po roce, ve kterém je oznámení podáno.

2. ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATELÉ a POZOROVATELÉ mohou odstoupit na konci rozpočtového roku, na základě žádosti podané 6 měsíců před odstoupením.

3. Odstupující ČLEN je i nadále vázán svými povinnostmi a závazky vůči konsorciu ELI ERIC a třetím stranám nesplněnými v době, kdy odstoupení nabývá účinku, s výhradou omezení uvedeného v čl. 5 odst. 2. Tyto povinnosti mohou zahrnovat náhradu škody k tíži konsorcia ELI ERIC v důsledku rozhodnutí nebo jednání vzniklých před odstoupením.

4. S výhradou podmínek stanovených v čl. 18 odst. 1 a 2 mohou ČLENOVÉ, ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATELÉ a POZOROVATELÉ, kteří jsou přidruženými zeměmi, třetími zeměmi jinými než přidruženými zeměmi nebo mezivládními organizacemi, z konsorcia ELI ERIC odstoupit po provedení změn nařízení (ES) č. 723/2009, které by podstatně ovlivnily jejich práva a povinnosti ve vztahu ke konsorciu ELI ERIC. V tomto případě a tam, kde uvedené platí, končí rovněž povinnost hradit veškeré příspěvky. Ostatní závazky vyhodnotí nezávislý rozhodce odsouhlasený odstupující stranou a konsorciem ELI ERIC v souladu s čl. 5 odst. 2 a s čl. 18 odst. 2.

5. Pokud ČLEN nebo POZOROVATEL neplní své povinnosti podle nařízení (ES) č. 723/2009 nebo podle těchto stanov, může valné shromáždění členství nebo status POZOROVATELE ukončit. ČLEN nebo POZOROVATEL může toto porušení svých povinností napravit do šesti měsíců po obdržení písemného upozornění na toto porušení. V případě ukončení rozhodnutím v souladu s čl. 25 odst. 9 písm. a) přestává ČLEN nebo POZOROVATEL, který neplnil své povinnosti, být ČLENEM nebo POZOROVATELEM. Při rozhodování ve věci neplnění povinností nemá ČLEN neplnící povinnosti hlasovací právo. Ve vztahu k ukončení členství nebo statusu pozorovatele platí čl. 18 odst. 2.

Článek 19

DOHODY SE STRATEGICKÝMI PARTNERY

1. Generální ředitel může na základě konkrétních dohod se třetími stranami, například s vnitrostátními agenturami a/nebo institucemi, navrhovat strategická partnerství, která budou přispívat k poslání konsorcia ELI ERIC a podporovat zapojení svých uživatelských komunit a provoz ZAŘÍZENÍ ELI v dlouhodobé perspektivě.

2. Dohody o strategickém partnerství podléhají schválení valným shromážděním v souladu s čl. 25 odst. 10 písm. a). Valné shromáždění může přizvat STRATEGICKÉ PARTNERY k účasti na zasedáních valného shromáždění, na nichž budou projednávány body týkající se daného STRATEGICKÉHO PARTNERA.

KAPITOLA 4

PRÁVA A POVINNOSTI ČLENŮ A POZOROVATELŮ

Článek 20

PRÁVA A POVINNOSTI ČLENŮ

1. K právům ČLENŮ patří:

a) právo jmenovat zastupující subjekt v souladu s čl. 15 odst. 2;

b) právo jmenovat zástupce do valného shromáždění a správního a finančního výboru v souladu s čl. 24 odst. 3 a s čl. 28 odst. 1;

c) právo hlasovat na valném shromáždění v souladu s článkem 25.

2. Každý HOSTITELSKÝ ČLEN a ČLEN:

a) je odhodlán podporovat konsorcium ELI ERIC jako jedinou integrovanou organizaci v souladu s přílohou I;

b) přispívat na provozní náklady konsorcia ELI ERIC v souladu s přílohou II těchto stanov;

c) informovat předsedu valného shromáždění o veškerých změnách svého zastupujícího subjektu v souladu s čl. 15 odst. 3.

Článek 21

PRÁVA A POVINNOSTI POZOROVATELŮ A ZAKLÁDAJÍCÍCH POZOROVATELŮ

1. POZOROVATELÉ mají právo jmenovat zástupce do valného shromáždění a do správního a finančního výboru v souladu s čl. 17 odst. 4. POZOROVATELÉ nemají hlasovací práva. ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATELÉ mají stejná práva jako POZOROVATELÉ.

2. Každý ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATEL a POZOROVATEL může jmenovat zastupující subjekt v souladu s článkem 15.

3. POZOROVATELÉ jsou povinni hradit roční poplatek pozorovatele v souladu s čl. 17 odst. 2. Tato povinnost se nevztahuje na ZAKLÁDAJÍCÍ POZOROVATELE.

Článek 22

ZÁVAZKY A ZDROJE

1. Valné shromáždění schvaluje roční rozpočet s přihlédnutím k posouzení správního a finančního výboru, v případě potřeby podpořený přezkumem Mezinárodního vědeckého a technického poradního výboru (dále jen „výbor ISTAC").

2. Příspěvky ČLENŮ na provozní náklady jsou uvedeny v příloze II těchto stanov.

3. Zdroje poskytnuté konsorciu ELI-ERIC tvoří:

a) peněžité a věcné příspěvky ČLENŮ a POZOROVATELŮ na provoz konsorcia ELI ERIC včetně činností na podporu UŽIVATELŮ se každoročně stanovují v „knize nákladů" konsorcia ELI ERIC, kterou schvaluje valné shromáždění; ta zohledňuje rozpočtové zásady v souladu s čl. 30 odst. 2, 5 a 6 a FINANČNÍ PRAVIDLA včetně omezení věcných příspěvků v souladu s čl. 30 odst. 4 a 5 a pravidel věcného plnění, která stanovuje a schvaluje valné shromáždění;

b) finanční granty, podpory a další finanční příspěvky z činností v oblasti výzkumu a technologického rozvoje. Valné shromáždění přijme PROVÁDĚCÍ PRAVIDLA pro používání výnosů z externích smluv a příspěvků schválených valným shromážděním podle čl. 25 odst. 10, zejména od Evropské unie a/nebo z vnitrostátně financovaných aktivit;

c) veškeré ostatní příjmy stanovené v čl. 2 odst. 3; tyto příjmy se účtují podle čl. 30 odst. 9 a 10.

d) jiné vklady a finanční zdroje za účelem provádění konkrétních činností nebo projektů spadajících do oblasti působnosti podle článku 2;

e) dary a granty, například od charitativních organizací, loterijních fondů a neziskových subjektů. S výhradou schválení valným shromážděním smí konsorcium ELI ERIC přijímat granty, zvláštní příspěvky, dary, dotace a jiné platby od jakékoli fyzické či právnické osoby, například charitativní organizace nebo loterijního fondu, na neziskové úkoly a činnosti stanovené v těchto stanovách.

4. Zdroje, které má konsorcium ELI ERIC k dispozici, se použijí výhradně na plnění úkolů a provádění činností v souladu s článkem 2. Za účelem zajištění přiměřené a udržitelné úrovně peněžních zdrojů na provoz stanoví valné shromáždění ve FINANČNÍCH PRAVIDLECH přípustné věcné příspěvky v rámci příspěvku každého ČLENA. Valné shromáždění může na doporučení správního a finančního výboru rozhodnout o vzájemném započtení příspěvků ČLENŮ s dodatečnými příjmy v souladu s článkem 30.

5. Metody, limity a účetní pravidla pro věcné a peněžité příspěvky jsou stanoveny ve FINANČNÍCH PRAVIDLECH přijatých valným shromážděním v souladu s čl. 25 odst. 10 a s článkem 30.

KAPITOLA 5

ŘÍZENÍ

Článek 23

ORGÁNY

Statutárními orgány konsorcia ELI ERIC jsou valné shromáždění a generální ředitel. Ti řídí konsorcium ELI ERIC jako jedinou integrovanou organizaci včetně vědeckého a uživatelského programu konsorcia ELI ERIC a provozu ZAŘÍZENÍ ELI podle čl. 2 odst. 1.

Článek 24

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ

1. Valné shromáždění je řídícím orgánem konsorcia ELI ERIC s konečnou pravomocí určovat zákonné politiky konsorcia ELI ERIC a veškeré další záležitosti nezbytné pro splnění poslání konsorcia ELI ERIC. Valné shromáždění může vydávat pokyny generálnímu řediteli.

2. Valné shromáždění vypracuje svůj vlastní JEDNACÍ ŘÁD v souladu s těmito stanovami. Valné shromáždění přijímá veškerá rozhodnutí na objektivně přiměřeném základě.

3. Každý ČLEN může jmenovat až dva delegáty, kteří budou zastoupeni na valném shromáždění. Každý ČLEN písemně bez zbytečného odkladu informuje předsedu valného shromáždění o každém jmenování nebo ukončení jmenování svých delegátů. Pokud se jeden nebo oba delegáti ČLENA nemohou zúčastnit jednání a musí být zastoupeni jinou oprávněnou osobou, zašle dotčený ČLEN před jednáním písemné oznámení předsedovi valného shromáždění v souladu s JEDNACÍM ŘÁDEM valného shromáždění. Generální ředitel a ostatní zaměstnanci konsorcia ELI ERIC a ZAŘÍZENÍ ELI nemohou fungovat zároveň jako delegáti valného shromáždění.

4. Delegáty může doprovázet omezený počet odborných poradců v souladu s JEDNACÍM ŘÁDEM valného shromáždění.

5. Valného shromáždění se mohou za každého POZOROVATELE zúčastnit až dva delegáti bez hlasovacího práva.

6. Valného shromáždění se mohou za každého STRATEGICKÉHO PARTNERA zúčastnit až dva delegáti bez hlasovacího práva, pokud bude tento STRATEGICKÝ PARTNER přizván k zasedání valného shromáždění podle čl. 19 odst. 2.

7. Valné shromáždění volí předsedu a místopředsedu z delegátů ČLENŮ na tříleté funkční období. Zvolený předseda a místopředseda jsou nestranní a přestávají vystupovat jako zástupci členů. Opětovné zvolení je povoleno pouze jednou na druhé funkční období nepřesahující dva roky.

8. Generální ředitel, předseda výboru ISTAC a předseda správního a finančního výboru se účastní všech zasedání valného shromáždění, pokud předseda valného shromáždění nestanoví jinak.

9. Rozhodnutí valného shromáždění jsou přijímána v souladu s článkem 25. Předseda valného shromáždění může určit a stanovit, že rozhodnutí má být učiněno písemným postupem mezi zasedáními valného shromáždění. Podrobnosti jsou stanoveny v JEDNACÍM ŘÁDU valného shromáždění.

10. Valné shromáždění zasedá nejméně dvakrát ročně. Zasedání valného shromáždění svolává jeho předseda. Místopředseda zastupuje předsedu v jeho nepřítomnosti a v případě střetu zájmů.

11. Účast na zasedáních valného shromáždění a výkon členských práv mohou být prováděny rovněž prostřednictvím elektronických médií. Podrobnosti upravuje JEDNACÍ ŘÁD valného shromáždění.

12. Náklady na účast delegátů ČLENŮ a jejich odborníků na valném shromáždění nesou ČLENOVÉ. Náklady na účast delegátů POZOROVATELŮ na valném shromáždění nesou POZOROVATELÉ. Náklady na účast ostatních přizvaných účastníků navržených POZOROVATELI nebo STRATEGICKÝMI PARTNERY nesou navrhující POZOROVATEL nebo STRATEGICKÝ PARTNER. Náklady dalších osob v poradní funkci přizvaných předsedou (např. předsedů výboru ISTAC a správního a finančního výboru nebo auditorů) nese konsorcium ELI ERIC, není-li dohodnuto jinak.

Článek 25

POSTUP HLASOVÁNÍ

1. Každý ČLEN má jeden nedělitelný hlas. ČLEN bude řádně zastoupen, pokud je alespoň jeden delegát přítomen osobně nebo prostřednictvím elektronických médií. Neplnící členové nemají hlasovací právo.

2. Hlasům ČLENŮ je přidělena váha podle podílu jejich příslušných splatných příspěvků na celkových ročních splatných příspěvcích ČLENŮ.

3. „Prostou většinou“ se rozumí většina více než 50 % hlasů ČLENŮ zastoupených na zasedání, přičemž proti nehlasuje více než polovina ČLENŮ.

4. „Kvalifikovanou většinou“ se rozumí většina alespoň 67 % hlasů ČLENŮ zastoupených na zasedání, přičemž proti nehlasuje více než polovina ČLENŮ.

5. „Jednomyslným hlasováním“ se rozumí situace, kdy žádný ČLEN nehlasuje proti a celkový počet odevzdaných hlasů představuje nejméně 90 % hlasů ČLENŮ.

6. Zdržení se hlasování se nepovažuje za odevzdaný hlas, ale zaznamenává se do protokolů.

7. Valné shromáždění je usnášeníschopné a rozhodnutí jsou platná, pokud jsou splněny tyto podmínky:

a) jsou na něm zastoupeny dvě třetiny ČLENŮ;

b) většinu hlasů mají společně členské státy Evropské unie a přidružené země.

8. Delegáti valného shromáždění vynakládají maximální úsilí o dosažení konsenzu ve svých rozhodnutích.

9. Schválení jednomyslným hlasováním valného shromáždění vyžadují tyto záležitosti:

a) přijetí ČLENŮ nebo POZOROVATELŮ a ukončení ČLENSTVÍ nebo statusu POZOROVATELE a dohoda mezi konsorciem ELI ERIC a přistupujícím ČLENEM nebo POZOROVATELEM podle článku 16 a 17;

b) návrh na změnu těchto stanov a změnu jejich příloh;

c) ve výjimečných případech uzavírání úvěrů;

d) pokud ČLEN přidá zařízení, které doplňuje soubor ZAŘÍZENÍ ELI;

e) roční příspěvky ČLENŮ;

f) rozhodnutí prodloužit dobu trvání konsorcia ELI ERIC.

10. Schválení kvalifikovanou většinou valného shromáždění vyžadují tyto záležitosti:

a) dohody o strategickém partnerství v souladu s článkem 19;

b) organizační a provozní struktura konsorcia ELI ERIC;

c) JEDNACÍ ŘÁD valného shromáždění v souladu s čl. 24 odst. 2;

d) FINANČNÍ PRAVIDLA konsorcia ELI ERIC;

e) zákonné politiky konsorcia ELI ERIC;

f) volba předsedy a místopředsedy valného shromáždění;

g) zřizování jiných poradních výborů nebo subjektů než výboru ISTAC, správního a finančního výboru a etického poradního výboru;

h) jmenování předsedy a členů výboru ISTAC v souladu s čl. 27 odst. 2, správního a finančního výboru v souladu s čl. 28 odst. 1 a etického poradního výboru v souladu s čl. 29 odst. 1;

i) jmenování nebo ukončení jmenování generálního ředitele a přidělení zvláštních pravomocí;

j) v období stabilního provozu potvrzení o jmenování nebo ukončení jmenování ředitelů ZAŘÍZENÍ ELI;

k) ukončení činnosti konsorcia ELI ERIC a vypořádání aktiv;

l) roční program činností a pětiletý vědecký a technický program konsorcia ELI ERIC;

m) kniha nákladů konsorcia ELI ERIC uplatněná na odhady nákladů včetně hodnoty věcných příspěvků;

n) roční rozpočet a pětiletý rozpočtový plán konsorcia ELI ERIC;

o) přijetí konkrétních projektů a souvisejících rozpočtů;

p) schvalování modernizace ZAŘÍZENÍ ELI;

q) přijetí roční účetní závěrky konsorcia ELI ERIC;

r) přijetí výroční zprávy o činnosti konsorcia ELI ERIC;

s) politika přidělování doby využití ZAŘÍZENÍ ELI a přístupu k němu;

t) schvalování JEDNACÍHO ŘÁDU výboru ISTAC, správního a finančního výboru a etického poradního výboru.

11. Nestanoví-li tyto stanovy jinak, přijímají se všechna ostatní rozhodnutí valného shromáždění prostou většinou hlasů.

Článek 26

GENERÁLNÍ ŘEDITEL

1. Generální ředitel je statutárním zástupcem konsorcia ELI ERIC. Generální ředitel odpovídá za každodenní řízení konsorcia ELI ERIC s náležitou péčí a v souladu s těmito stanovami, pokyny a usneseními valného shromáždění a použitelnými právními požadavky.

2. Generální ředitel předkládá valnému shromáždění ke schválení organizační strukturu. Tato struktura identifikuje ředitele a vysoké odpovědné činitele v rámci organizace. Generální ředitel jmenuje ředitele příslušných ZAŘÍZENÍ ELI s cílem zachovat soudržnost a spolupráci mezi ZAŘÍZENÍMI ELI s výjimkou počátečního provozního období, kdy jednotlivé ředitele zařízení jmenují příslušné HOSTITELSKÉ ZEMĚ.

3. Generální ředitel připravuje a předkládá valnému shromáždění strategická, technická, vědecká, právní, rozpočtová a správní rozhodnutí.

4. Generální ředitel předkládá valnému shromáždění výroční zprávu o činnosti a jednou ročně předkládá revidovanou účetní závěrku organizace.

5. Generálního ředitele jmenuje valné shromáždění na období až pěti let; toto jmenování může být jednou prodlouženo o období až pěti let;

6. V případě, že se místo generálního ředitele uvolní, může valné shromáždění určit úřadujícího generálního ředitele v souladu s čl. 25 odst. 10. Rozhodnutí o jmenování stanoví pravomoci a odpovědnost úřadujícího generálního ředitele.

Článek 27

MEZINÁRODNÍ VĚDECKÝ A TECHNICKÝ PORADNÍ VÝBOR

1. Výbor ISTAC poskytuje generálnímu řediteli a valnému shromáždění nezávislé poradenství týkající se všech strategických otázek, jakož i vědeckých a technických činností, konkrétních projektů a modernizací prováděných konsorciem ELI ERIC.

2. Valné shromáždění jmenuje v souladu s čl. 25 odst. 10 písm. h) členy výboru ISTAC, kteří jsou vynikajícími osobnostmi v oblastech týkajících se ELI. Počet členů, mandát a JEDNACÍ ŘÁD výboru ISTAC stanoví valné shromáždění.

3. Výbor ISTAC si volí z řad svých členů předsedu, kterého schvaluje valné shromáždění.

4. Náklady na fungování výboru ISTAC nese konsorcium ELI ERIC.

Článek 28

SPRÁVNÍ A FINANČNÍ VÝBOR

1. Valné shromáždění zřizuje správní a finanční výbor, který je tvořen až dvěma delegáty jmenovanými každým ČLENEM. Předseda správního a finančního výboru je jmenován valným shromážděním a je nestranný. Správní a finanční výbor poskytuje valnému shromáždění poradenství ve všech záležitostech administrativních a právních, v záležitostech zadávání zakázek a v záležitostech finančního řízení. K výkonu poradní funkce správního a finančního výboru mohou být přizváni až dva delegáti každého POZOROVATELE.

2. Fungování správního a finančního výboru je podrobně popsáno v JEDNACÍM ŘÁDU správního a finančního výboru, který stanoví valné shromáždění.

3. Náklady na fungování správního a finančního výboru nese konsorcium ELI ERIC, zatímco náklady na účast delegátů správního a finančního výboru nesou ČLENOVÉ a POZOROVATELÉ.

Článek 29

ETICKÝ PORADNÍ VÝBOR

1. Valné shromáždění zřizuje etický poradní výbor, jehož úkolem je poskytovat valnému shromáždění a generálnímu řediteli poradenství ve všech etických záležitostech týkajících se činnosti konsorcia ELI ERIC včetně uživatelských experimentů, které budou prováděny v ZAŘÍZENÍCH ELI, vědeckého hodnocení, integrity výzkumu a otázek zaměstnanosti.

2. Valné shromáždění jmenuje v souladu s čl. 25 odst. 10 písm. h) členy etického poradního výboru, kteří musí být dobře informováni o záležitostech týkajících se konsorcia ELI ERIC. Počet členů, mandát a JEDNACÍ ŘÁD etického poradního výboru stanoví valné shromáždění.

KAPITOLA 6

FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI

Článek 30

ROZPOČTOVÝ ROK, ROČNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA, ROZPOČTOVÉ ZÁSADY A DAŇOVÉ ASPEKTY

1. Rozpočtový rok začíná 1. ledna a končí 31. prosince.

2. Příjmy a výdaje v rozpočtu musí být vyrovnané. ČLENOVÉ přispívají na provozní náklady konsorcia ELI ERIC, a přidělování příspěvků ČLENŮ na provozní náklady se určí podle přílohy II těchto stanov.

3. Valné shromáždění usiluje o to, aby nedocházelo k trvalé a výrazné nerovnováze mezi využíváním ZAŘÍZENÍ ELI vědeckou obcí některého z ČLENŮ a finančním příspěvkem tohoto člena konsorciu ELI ERIC.

4. Roční rozpočtový plán přezkoumává správní a finanční výbor a schvaluje jej valné shromáždění nejméně jeden měsíc před začátkem nadcházejícího rozpočtového roku.

5. Konsorcium ELI ERIC vede účetní záznamy o hotovostních a věcných příspěvcích a výdajích a zajistí řádné finanční řízení, jehož cílem je dosažení vyrovnaného rozpočtu.

6. Roční účetní závěrku přezkoumává správní a finanční výbor a schvaluje valné shromáždění do pěti měsíců po skončení rozpočtového roku. K roční účetní závěrce se připojí zpráva o rozpočtovém a finančním řízení za uplynulý rozpočtový rok s cílem zahrnout ji do „výroční zprávy o činnosti konsorcia ELI ERIC“, která se předkládá Evropské komisi.

7. Roční účetní závěrka musí zahrnovat dohodnutou hodnotu věcných příspěvků a ostatní příjmy poskytnuté v souladu s článkem 22.

8. Osvobození od DPH a od spotřebních daní na základě čl. 143 odst. 1 písm. g) a čl. 151 odst. 1 písm. b) směrnice Rady 2006/112/ES ([2]), článku 12 směrnice Rady 2008/118/ES ([3]) a v souladu s články 50 a 51 prováděcího nařízení Rady (EU) č. 282/2011 ([4]) je omezeno na nákupy zboží a služeb uskutečněné konsorciem ELI ERIC a některým z ČLENŮ konsorcia ELI ERIC ve smyslu kapitoly 3 těchto stanov, které jsou určeny pro oficiální a výlučné použití konsorciem ELI ERIC za předpokladu, že se takový nákup provádí výhradně pro neziskové činnosti konsorcia ELI ERIC v souladu s jeho činnostmi. Osvobození od DPH je omezeno na nákupy, jejichž hodnota přesahuje 300 EUR. Na nákupy zaměstnanců se osvobození od daně nevztahuje.

9. Konsorcium ELI ERIC otevře oddělené účty za účelem vedení záznamů o nákladech a příjmech ze svých hospodářských činností. Účtují se tržní ceny, pokud je lze stanovit, případně náklady v plné výši plus přiměřená marže. Na tyto činnosti se uplatňuje daň z přidané hodnoty.

10. Valné shromáždění stanoví FINANČNÍ PRAVIDLA, která definují veškerá další PROVÁDĚCÍ PRAVIDLA týkající se rozpočtu konsorcia ELI ERIC, účetních standardů a financí včetně pravidel upravujících sestavování, ukládání, audit a zveřejnění účetní závěrky.

11. Generální ředitel předkládá valnému shromáždění rozpočtové dokumenty podrobně popsané ve FINANČNÍCH PRAVIDLECH poté, co byly přezkoumány správním a finančním výborem.

([2]) Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, 11.12.2006, s. 1).

([3]) Směrnice Rady 2008/118/ES ze dne 16. prosince 2008 o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS (Úř. věst. L 9, 14.1.2009, s. 12).

([4]) Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 282/2011 ze dne 15. března 2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 77, 23.3.2011, s. 1).

12. Audit finanční situace a roční účetní závěrky a ověření, zda jsou transakce uvedené v roční účetní závěrce v souladu s právními požadavky a se stanovami, jsou svěřeny jednomu nebo několika auditorům, které jmenuje valné shromáždění v souladu s příslušnými právními předpisy a nařízeními. Auditoři plní své funkce, které jsou stanoveny ve FINANČNÍCH PRAVIDLECH. Generální ředitel poskytuje auditorům informace a pomoc, které požadují.

KAPITOLA 7

ZÁKLADNÍ ZÁSADY A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 31

PRACOVNÍ JAZYK

Pracovním jazykem konsorcia ELI ERIC je angličtina.

Článek 32

KONSOLIDOVANÉ ZNĚNÍ STANOV

Tyto stanovy jsou pravidelně aktualizovány a jsou zveřejněny na internetových stránkách konsorcia ELI ERIC a v jeho sídle. Každá změna těchto stanov je jasně označena poznámkou uvádějící, zda se změna týká základního nebo jiného než základního prvku těchto stanov v souladu s článkem 11 nařízení (ES) č. 723/2009, a postup jejího přijetí.

Článek 33

PODÁVÁNÍ ZPRÁV EVROPSKÉ KOMISI

1. Konsorcium ELI ERIC vypracuje výroční zprávu o činnosti, („výroční zpráva o činnosti konsorcia ELI ERIC"), ve které informuje zejména o vědeckých, provozních a finančních stránkách svých činností. Zpráva musí být schválena valným shromážděním a předána Evropské komisi a příslušným orgánům veřejné správy do 30. června od konce příslušného rozpočtového roku. Zpráva se zveřejní.

2. Konsorcium ELI ERIC vyrozumí Evropskou komisi o všech okolnostech, které by mohly vážně ohrozit plnění úkolů konsorcia ELI ERIC nebo omezit jeho schopnost plnit požadavky stanovené v nařízení (ES) č. 723/2009.

Článek 34

ROZHODNÉ PRÁVO

Vnitřní fungování konsorcia ELI ERIC se řídí:

a) právem Společenství, zejména nařízením (ES) č. 723/2009 ve znění nařízení Rady (ES) č. 1261/2013 ([5]) a rozhodnutími v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. a) a čl. 11 odst. 1 tohoto nařízení;

b) ve věcech, které nejsou upraveny nebo jsou upraveny jen zčásti v aktech uvedených v písmenu a) tohoto článku, právem státu, v němž má konsorcium ELI ERIC své sídlo;

c) ve věcech, na které se nevztahují písmena a) a b) tohoto článku, právem státu, ve kterém konsorcium ELI ERIC provozuje ZAŘÍZENÍ ELI;

d) těmito stanovami, jejich PROVÁDĚCÍMI PRAVIDLY a JEDNACÍM ŘÁDEM

Článek 35

SPORY

1. Veškeré spory, které mohou vzniknout v souvislosti s výkladem nebo používáním těchto stanov, se ČLENOVÉ a POZOROVATELÉ vynasnaží pokud možno vyřešit smírně.

([5]) Nařízení Rady (EU) č. 1261/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 723/2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC) (Úř. věst. L 326, 6.12.2013, s. 1).

2. Soudní dvůr Evropské unie je příslušný k rozhodování sporů mezi ČLENY v souvislosti s konsorciem ELI ERIC, sporů mezi ČLENY a konsorciem ELI ERIC a veškerých sporů, v nichž je Evropská unie jednou ze stran.

3. Pro řešení sporů mezi konsorciem ELI ERIC a třetími stranami se použijí právní předpisy Evropské unie o soudní příslušnosti. V případech, které nejsou upraveny právními předpisy Evropské unie, se soud příslušný k řešení takovýchto sporů určí podle práva státu, v němž má konsorcium ELI ERIC své sídlo.

PŘÍLOHA I

TECHNICKÝ A VĚDECKÝ POPIS

1. ÚČEL A OBLAST POUŽITÍ TOHOTO DOKUMENTU

Tento dokument popisuje vědecký účel a technické systémy, které bude konsorcium Extreme Light Infrastructure ERIC (konsorcium ELI ERIC) poskytovat výzkumným pracovníkům. Jsou v něm popsány konkrétní aspekty zařízení, která HOSTITELSKÉ ZEMĚ zpřístupní konsorciu ELI ERIC. Tento dokument má zásadní význam pro stanovení rozsahu a definice „provozu" konsorcia ELI ERIC.

V dokumentu jsou uvedeny vědecké cíle a účel konsorcia ELI ERIC. V některých příslušných případech se odkazuje na „Bílou knihu" ELI, která představuje primární technický dokument ELI před zahájením výstavby. Uznává se, že aspekty vize ELI popsané v uvedeném významném dokumentu zůstávají tytéž, ale pro účely tohoto dokumentu a vytvoření konsorcia ELI ERIC jsou popsána pouze technická zařízení poskytovaná zakládajícími hostitelskými členy konsorcia ERIC.

V dokumentu je shrnuta stávající vědecká oblast působnosti, jakož i technické aspekty ZAŘÍZENÍ ELI. Jsou v něm uvedeny rovněž prvky rozpočtu a harmonogramu na začátku provozu. Tyto informace jsou odkazem na stanovy konsorcia ELI ERIC, zejména na článek 22 nazvaný „Závazky a zdroje", a slouží jako základ pro dohody mezi konsorciem ELI ERIC a vlastníky zařízení (hostitelskými institucemi) s cílem zpřístupnit ZAŘÍZENÍ ELI uživatelské komunitě. Jako takový je tento dokument nedílnou součástí stanov ELI ERIC při počátečním vytvoření konsorcia ELI ERIC a představuje základní referenční hodnotu ve vztahu k působnosti a poslání těchto zařízení.

2. ÚVOD A SOUVISLOSTI

Laserová výzkumná infrastruktura (Extreme Light Infrastructure) ERIC je mezinárodní laserové zařízení, jehož cílem je vytvořit nové interdisciplinární výzkumné příležitosti využívající extrémní světlo z nejvýkonnějších laserových zdrojů, které jsou v současné době k dispozici, a které je určeno pro výzkumné účely. Tyto lasery a od nich odvozené sekundární záření umožní bezprecedentní objevy v široké škále vědeckých oborů, jakož i společensky významné uplatnění.

Konsorcium ELI ERIC je v souladu s nařízením Rady (ES) č. 723/2009 ([1]) výzkumná infrastruktura nacházející se na jednom místě, která má kromě svého sídla více provozoven v hostitelských členských státech. Zařízení ELI se budou nacházet na dvou místech, a to v České republice a v Maďarsku. Jsou zpřístupňována mezinárodní vědecké komunitě uživatelů.

V roce 2018 byla udělena Nobelova cena za fyziku Gérardu Mourouovi a Donně Stricklandové za jejich práci na laserové technologii metody zesilování rozmítnutých (čerpovaných) pulsů (Chirped Pulse Amplification, CPA). Tato Nobelova cena je pro ELI v mnoha směrech výjimečná, protože v pravý čas upozorňuje na základní technologii, která umožňuje existenci extrémního laserového světla. Díky zařízením ELI bude možné, aby metoda CPA zpřístupnila bezprecedentní úrovně špičkového výkonu (viz obr. 1), což otevře řadu uplatnění v oblasti základní vědy i společenských přínosů.

Konkrétním cílem konsorcia ELI ERIC je řešit dvě „velké výzvy", které byly původně uvedeny v Bílé knize ELI a jsou stále významné a jejichž cílem je vyvinout:

— *zařízení s vysokoenergetickými paprsky a rentgenovými paprsky: ultraktrátké pulsy paprsků energetických částic (> 10 GeV) a záření (až několik MeV) vytvářené pomocí kompaktních urychlovačů laserového plazmatu.*

— *Attosekundová věda: snímky dynamiky elektronů v atomech, molekulách, plazmatu a pevných látkách v procesech trvajících v rozmezí attosekund.*

([1]) Nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC) (Úř. věst. L 206, 8.8.2009, s. 1).

Zejména:

— **Zařízení ELI-Beamlines v Dolních Břežanech (u Prahy) v České republice** bude zaměřeno na vývoj sekundárních zdrojů ultrakrátkých pulsů záření a částic a jejich multidisciplinární aplikaci v molekulární vědě, biomedicíně a materiálové vědě, fyzice hustého plazmatu, teplé husté hmotě a laboratorní astrofyzice. Zařízení bude navíc využívat své vysoce výkonné lasery s vysokou opakovací frekvencí pro experimenty v oblasti fyziky vysokých polí se soustředěnou intenzitou na úrovni 10^{23} W/cm^2 při výzkumu fyziky exotického plazmatu a nelineárních kvantově-elektrodynamických efektů.

— Zařízení **ELI Attosecond Light Pulse Source (ELI-ALPS) v maďarském Szegedu** představuje unikátní zařízení, které poskytuje světelné zdroje pohybující se v rozmezí THz (10^{12} Hz) a rentgenové zdroje (10^{18} – 10^{19} Hz) ve formě ultrakrátkých pulsů s vysokou opakovací frekvencí. Zařízení ELI-ALPS se bude věnovat extrémně rychlé dynamice na základě snímků dynamiky elektronů v atomech, molekulách, plazmatu a pevných látkách v procesech trvajících typicky attosekundy (10^{-18} s). Bude rovněž provádět výzkum s využitím laserů s ultravysokou intenzitou.

Zařízení ELI budou poskytovat soubor nejvýkonnějších systémů s nejkratšími pulsy, které jsou v současné době k dispozici. Přesněji řečeno ELI bude první infrastrukturou věnovanou základnímu studiu interakce laseru s hmotou v ultrarelativistickém režimu (I > 10^{24} W/cm^2). Tato zařízení již nyní testují novou generaci inovativních, velmi kompaktních tzv. beamlines (zdrojů záření a paprsků částic), které generují svazky energetických částic a záření v trvání několika femtosekund (10^{-15} s) až attosekund (10^{-18} s).

Vzhledem k této široké škále výzkumných činností se očekává, že zařízení ELI budou významným společenským přínosem a stanou se motorem inovací ve střednědobém i dlouhodobém horizontu, včetně lepší onkologické léčby (paprsky ionizujícího záření), lékařského a biomedicínského zobrazování, nové generace fotoniky a vývoje nových metod zpracování jaderného odpadu prostřednictvím transmutace.

Zařízení ELI dohromady zaujímají rozlohu téměř 54 000 m^2 na dvou místech a předpokládá se, že na nich bude působit až 600 vědců, inženýrů, techniků a podpůrných pracovníků.

Obrázek 1

Nejvyšší soustředěné intenzity v čase (*)

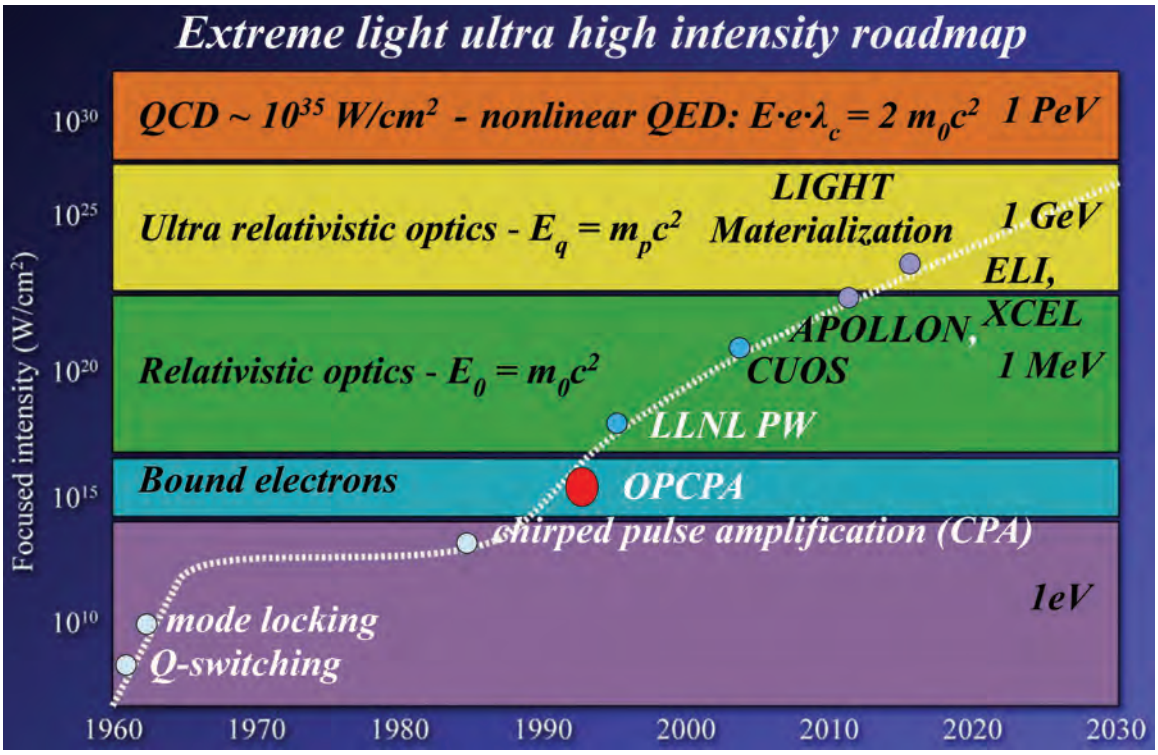

(*) Technologie CPA a pevnolátkových laserů umožňují posunout současnou špičkovou intenzitu za hranici 10^{22} W/cm^2. Konsorcium ELI ERIC tyto parametry zvýší o více než jeden celý řád. Zobrazen je rovněž experiment E144 na urychlovači SLAC (modrá tečka) při němž se podařilo dosáhnout vysoké intenzity pomocí posílení interakce laseru s hmotou do relativistického rámce. Vodorovné čáry označují intenzitu ponderomotivní (oscilující) energie U_p elektronu při 800 nm u titan-safírového laseru rovnající se jedné atomové jednotce; a pro U_p t rovnající se klidové hmotnosti elektronu; případně konečný cíl Schwingerovy intenzity Y=1, kde se vakuum stává nestabilním a světlo se přeměňuje na hmotu. *Zdroj:* Gérard Mourou, École Polytechnique

„Bílá kniha“ ELI v podobě, v jaké byla původně předložena v roce 2011, představovala vizi zařízení posunujícího hranice „extrémního světla“ a laserové technologie, která je v současné době stejně významná jako kdykoli dříve:

„Dnešní nejvyšší specifikace vysoce výkonných laserových systémů se vyznačují špičkovým výkonem mezi jedním a dvěma petawatty (PW) při velmi nízkých (sub Hz) opakovacích frekvencích, což se v průběhu více než jednoho [nyní již dvou] desetiletí nezměnilo. Většina systémů s vysokým výkonem se však i nadále nachází na úrovni 100 TW. Konsorcium ELI a jeho předchůdci na národních úrovních, jako jsou například projekty ILE a Vulcan-10PW, zvýší špičkový výkon jednotlivých laserů (modulů) na režim 10 PW nebo několikanásobek 10 PW při mnohem vyšších opakovacích frekvencích, což představuje řádové zvýšení obou těchto parametrů.“

Tato vize otevírá cestu k ještě výkonnějším kombinovaným koherentním laserovým systémům o výkonu 100 PW, které mají být realizovány v budoucích zařízeních ELI na základě technologií, které jsou v zařízeních ELI využívány poprvé. Tyto systémy umožňují nový typ interakce, který poprvé nabízí možnost proniknout za hranice atomové fyziky a zkoumat vrstvy hmoty relevantní pro jadernou fyziku, fyziku vysokoenergetických částic a astrofyziku, což jsou oblasti, jejichž studium až dosud probíhalo pomocí urychlovačů vysokoenergetických částic. Předpokládá se, že ELI může přinést zcela nový přístup ke zkoumání základních fyzikálních jevů. Ultrarelativistická intenzita laseru je podstatou ELI, která:

— vede k nejvyššímu elektromagnetickému poli,

— umožňuje světlu pohybovat hmotou, elektrony a ionty relativistickou rychlostí,

— vede k vytváření souvislého nebo nesouvislého vysokoenergetického záření X (rentgenového) nebo γ (gamma),

— umožňuje produkovat mnohem kratší pulsy, než je v současné době možné, dokonce kratší, než je řád attosekond.

Tyto čtyři jedinečné vlastnosti samy o sobě nebo v kombinaci nabízejí nový soubor výkonných nástrojů pro studium strukturní dynamicky.

3. ZAŘÍZENÍ ELI VE VZTAHU KE KONSORCIU EXTREME LIGHT INFRASTRUCTURE ERIC

Přístup k zařízením ELI bude konkurenční, mezinárodní a otevřený uživatelům z členských států i mimo ně na základě čl. 2 odst. 2 písm. a) stanov konsorcia ELI ERIC, jakož i politik v oblasti přístupu uživatelů konsorcia ELI ERIC, které jsou definovány v článku 6 stanov konsorcia ELI ERIC, a zásad stanovených v chartě Evropské unie pro přístup k výzkumným infrastrukturám ([2]). Každý „přístup uživatelů“ musí být předmětem vzájemného hodnocení. Konsorcium ELI ERIC zajistí společný přístupový bod pro uživatele reagující na jednotnou výzvu k předkládání návrhů, který bude integrovaným způsobem zahrnovat všechny dostupné schopnosti zařízení ELI.

Z vědeckého hlediska se jedná o „otevřený“, přístup, což znamená, že zařízení ELI jsou otevřena potenciálním výzkumným pracovníkům z členských i nečlenských zemí. Návrhy jsou konkurenční, přičemž „otevřený“ rovněž znamená, že údaje a jejich případné použití v publikacích musí být dostupné a přezkoumatelné pro všechny.

Kromě „otevřeného“ přístupu existuje také přístup „soukromý“, který si platí konkrétní uživatel, a výsledky ve formě údajů proto mohou být majetkem tohoto uživatele a mohou být „uzavřené“.

A konečně budou také k dispozici možnosti přístupu ve vztahu k cílům založeným na „poslání“. Tím může být tematicky řízený výzkum v konkrétních oborech, a může to zahrnovat rovněž technologický rozvoj související se spoluprací v oblasti inovací a zadávání zakázek. Odborná příprava a vzdělávání v oblasti kapacit je pro členy a pro Evropský výzkumný prostor prioritou, ale může se vztahovat i na jiné subjekty než členy.

Hostitelští členové se zavazují, že jako součást svého příspěvku zpřístupní zařízení ELI konsorciu ELI ERIC. Tento beznákladový příspěvek hostitelských členů je ve veřejném zájmu a náklady na investice do výstavby se neamortizují ani nezohledňují v provozních nákladech. Pojem *dostupnosti* nevyžaduje, neznamená ani nevylučuje *převod vlastnictví* zařízení, ať již zčásti, nebo zcela. Význam *dostupnosti* v těchto konkrétních souvislostech je definován a dohodnut mezi konsorciem ELI ERIC a jeho hostitelskými členy jako neomezený přístup k příslušným zařízením, kontrola nad nimi a odpovědnost za ně. Je právně upraven prostřednictvím zvláštních dohod o provozu zařízení mezi konsorciem ELI ERIC, daným hostitelským členem a případně vlastníky zařízení ELI.

Tyto dohody se týkají jejich provozu, podpory a řízení a budou odkazovat přímo na stanovy konsorcia ELI ERIC, které tvoří jejich právní základ. Zohledňují již existující přísliby závazky a povinnosti včetně těch, které jsou definovány ve výkonných projektech evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „fondy ESI“). Tyto dohody jsou dále projednávány v rámci modelu řízení provozu konsorcia ELI ERIC a zahrnují dva typy mezníků ve vztahu k dostupnosti:

— Technické mezníky – jsou popsány níže, zejména konkrétní soubory nástrojů a pokusné stanice, funkční a připravené k použití, doporučené hodnotící komisí, jejímiž členy jsou nezávislí odborníci, a schválené valným shromážděním konsorcia ELI ERIC;

— Organizační mezníky – organizační mezníky jsou stanoveny nezávisle pro každé zařízení ELI.

Tento přístup musí být v souladu s deklarovaným cílem stanov konsorcia ELI ERIC, jímž je fungovat jako jediný právní subjekt a vyvíjet se obdobným směrem jako jiné přední výzkumné infrastruktury, tj. směrem k jediné integrované organizaci a řízení, jak je uvedeno v čl. 3 odst. 1 stanov konsorcia ELI ERIC.

V následujících oddílech je uveden podrobný popis jednotlivých zařízení ELI a je zde rovněž definována základní vědecká a technická povaha každého z nich. To tvoří důležitý základ pro výše popsaný přístup ke zpřístupnění zařízení ELI. Popsán je rovněž harmonogram dostupnosti jednotlivých zařízení z hlediska „přístupu uživatelů“ a odhadované náklady na budoucí provoz jednotlivých zařízení za první tři roky, které zahrnují první dva roky „stabilního provozu“. Tyto oddíly popisují současný právní status jednotlivých zařízení ELI a to, jak může ovlivnit budoucí přístup ve vztahu ke konsorciu ELI ERIC.

([2]) https://op.europa.eu/s/pcrm

4. ZAŘÍZENÍ ELI ATTOSECOND LIGHT PULSE SOURCE (ELI-ALPS)

Zařízení ***ELI Attosecond Light Pulse Source (ELI-ALPS)*** v Szegedu (Maďarsko) zpřístupní mezinárodní komunitě v rámci konsorcia ELI ERIC širokou škálu zdrojů záření a částic, které při stabilních specifikacích a robustním způsobu provozu vydávají energetické ultraktrátké pulsy a koherentní záření v řádu attosekund (10^{-18} s). Jedná se o zařízení na jednom místě a „na zelené louce“ o rozloze přes 24 000 m^2, v němž bude dle předpokladů zaměstnáno přibližně 200 pracovníků.

Zařízení ELI-ALPS v současné době vlastní a buduje nezávislá státní nezisková společnost ELI-HU Non-Profit Ltd. (ELI-HU), jejímž vlastníkem je z 90 % maďarský stát a z 10 % místní zúčastněné strany. Společnost ELI-HU má v Maďarsku plnou autonomii a právní subjektivitu.

4.1. Technická struktura a zdroje

Hlavním posláním výzkumného zařízení ELI-ALPS v Szegedu je zpřístupnit širokou škálu zdrojů ultrakrátkých světelných pulsů skupinám uživatelů z mezinárodní vědecké komunity. Významnou výzkumnou iniciativu této infrastruktury představují laserem buzené sekundární zdroje vyzařující koherentní ultrafialové (XUV) a rentgenové záření v attosekundových pulsech. Sekundárním účelem tohoto zařízení je přispět k nezbytnému vědeckému a technologickému vývoji potřebnému pro lasery s vysokou špičkovou intenzitou a vysokým průměrným výkonem.

Tabulka 1

ELI-ALPS, Předpokládané parametry výkonu pro laserové zdroje na výstupu laseru

PRIMÁRNÍ LASEROVÉ ZDROJE		Špičkový výkon	Průměrný výkon	Energie pulsu	Trvání pulsu	Opakovací frekvence
ELI-ALPS	HR1	> 0,13 TW > 0,16 TW	100 W 80 W	> 1 mJ > 0,8 mJ	< 2,2 cyklu < 1,9 cyklu	100 kHz
	HR2	> 1 TW	500 W	> 5 mJ	1,8 cyklu (< 6 fs)	100 kHz
	MIR	> 3,6 GW	15 W	> 0,15 mJ	< 4 cykly (< 42 fs)	100 kHz
	MIR HE předpokládaná modernizace	~ 0,5 TW	15 W	~ 15 mJ @ 3μm ~ 20 mJ @ 1,5μm	3 cykly (30 fs)	1 kHz
	SYLOS2	> 5 TW	35 W	> 35 mJ	< 2,2 cyklu (< 7 fs)	1 kHz
	SYLOS3 předpokládaná modernizace	~ 15 TW	120 W	~ 120 mJ	~ 2,5 cyklu (~ 8fs)	1 kHz
	SYLOS Experiment Alignment	3 TW	0,4 W	> 40 mJ	< 12 fs	10 Hz
	HF PW	> 2 PW	340 W	34 J	17 fs	10 Hz
	THz čerpací laser	> 1 TW	25 W	> 500 mJ	0,5 ps	50 Hz

Infrastruktura ELI-ALPS poskytuje uživatelům v oblasti vědeckého výzkumu a průmyslového využití primární laserové pulsy ve spojení s širokou škálou synchronizovaných sekundárních pulsů světla a částic. Mezi výjimečné vlastnosti parametrů zdrojů patří:

— Ultrakrátké pulsy od terahertzových/infračervených po petahertzové/ultrafialové, s impozantní opakovací frekvencí 10 Hz až 100 kHz.

— Attosekundové, extrémně ultrafialové, měkké a tvrdé rentgenové pulsy s opakovací frekvencí 10 Hz – 100 kHz a s pulsní energií pohybující se od několika málo μ(micro)J po mJ

— Relativistické a ultrarelativistické částice a prostorově koherentní zdroje rentgenového záření v trvání v řádu femtosekund.

— Řízené ultra-relativistické tvary pulsů s ultravysokým kontrastem při opakovací frekvenci několika Hz a kHz.

Souběžným posláním ELI-ALPS je přispívat spolu s druhým zařízením ELI k technologickému vývoji směřujícímu k laserům s vysokým špičkovým výkonem a vysokým průměrným výkonem, zejména pro účely attovědy a příslušného využití. Souběžná existence attosekundových pulsů a nejmodernějších laserů včetně laserů třídy PW ve stejném zařízení nabízí jedinečné možnosti pro časově rozlišené zkoumání nerelativistických i relativistických interakcí světla se všemi čtyřmi skupenstvími hmoty.

Zařízení ELI-ALPS se specificky zaměřuje na stimulaci průmyslových aplikací prostřednictvím doprovodných účinků, přičemž bere v úvahu také možný silný dopad na okolní území, na němž se bude nacházet velký vědecký park.

Tabulka 2

Mezníky zařízení ELI-ALPS pro laserové zdroje

DOSTUPNOST LASEROVÝCH ZDROJŮ ELI-ALPS	ZAHÁJENÍ UVÁDĚNÍ DO PROVOZU	PŘÍSTUP PRO UŽIVATELE
HR1	10.2017	Dostupné (0,8 mJ, < 1,9 cyklu) 11.2021 (kompletní specifikace)
HR2	3.2021	5.2021
MIR	10.2017	Dostupné
MIR HE – PŘEDPOKLÁDÁ SE MODERNIZACE	10.2022	1.2023
SYLOS2	3.2019	Dostupné
SYLOS3 – PŘEDPOKLÁDÁ SE MODERNIZACE	10.2022	1.2023
SYLOS EXP ALIGNMENT	12.2018	Dostupné
HF PW	5.2018	10.2021
ČERPADLO THZ	1.2021	3.2021

4.2. **Pokusné stanice**

Obrázek 2

Uspořádání pokusných stanic ELI-ALPS

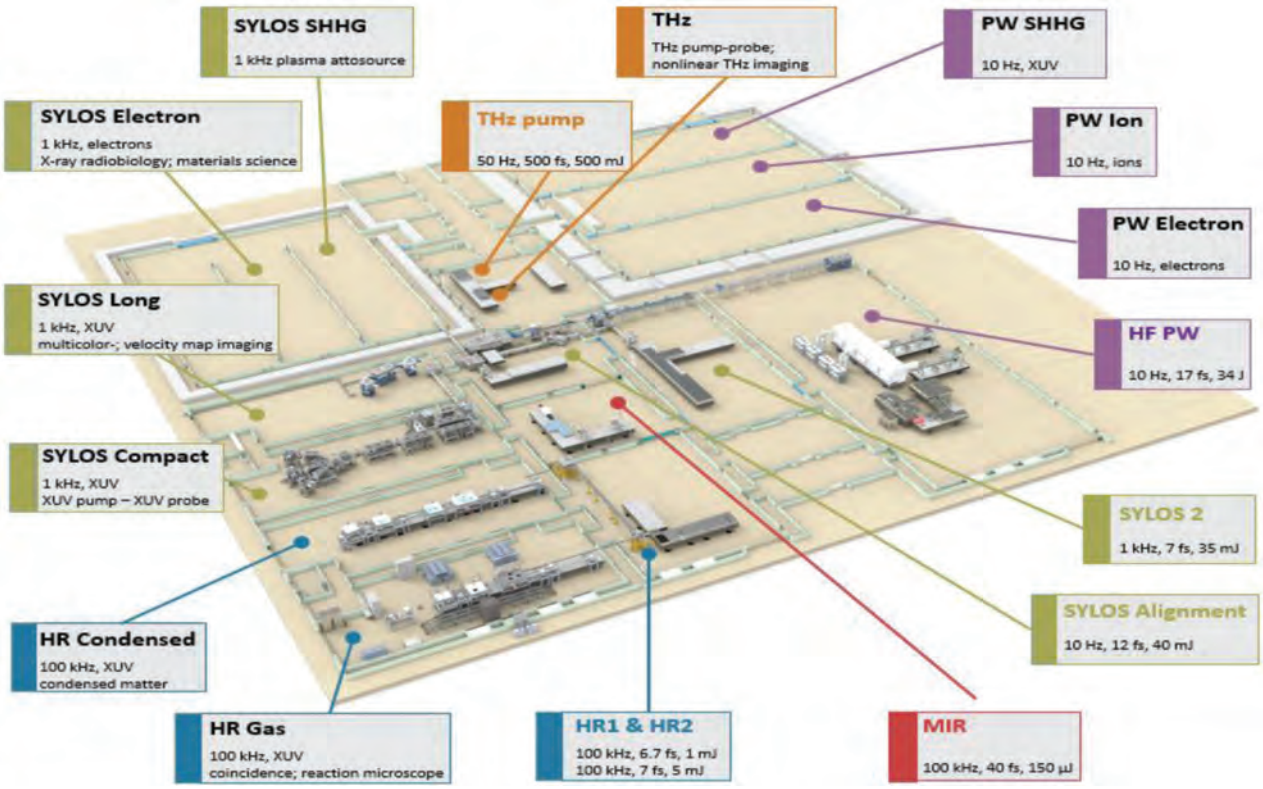

Zařízení ELI-ALPS nabízí řadu nejmodernějších ultrakrátkých vysoce intenzivních laserových pulsů v kombinaci s nejmodernějšími sekundárními zdroji a pokročilými koncovými stanicemi pro uživatele, které vytvoří vynikající prostředí pro základní i aplikovaný vědecký výzkum. Existuje několik oblastí, v nichž bude zařízení ELI-ALPS od samého počátku světovou špičkou:

— věda zabývající se valenčními a jádrovými elektrony – dynamiku valenčních a jádrových elektronů v malých systémech lze individuálně monitorovat a řídit pomocí interakcí attosekundových pulsů.

— vizualizace ultrarychlé strukturální dynamiky a korelační efekty – kombinace zdrojů s ultrakrátkými pulsy a krátkými vlnovými délkami umožňují vizualizaci dynamiky náboje v komplexních a (silně) korelovaných systémech.

— ultrarychlá dynamika povrchů a kondenzované hmoty – vysokorepetiční zdroje attosekundových pulsů přesahující současnou technologickou úroveň ve spojení se sofistikovanou koncovou stanicí pro uživatele NanoEsca otevírají jedinečné příležitosti v oblasti vědy zabývající se povrchy a kondenzovanou hmotou.

— plazmatická attověda – relativistické pulsy obsahující pouze několik cyklů nebo PW pulsy s nadprůměrným prostorovým a časovým kontrastem by byly využity pro studium, optimalizaci a aplikaci dílčích emisních procesů při zkoumání relativistické dynamiky povrchů, relativistického utváření pulsů, radiobiologie atd.

— výzkum záření THz – ve frekvenčním rozsahu 0,1–2 THz budou k dispozici zdroje vysoce intenzivního ultrakrátkého THz záření s bezprecedentní špičkovou intenzita elektrického pole (až 5 MV/cm) a energií pulsu 1 mJ.

Díky této jedinečné kombinaci vysokorepetičních zdrojů záření v rámci ELI, která pokrývá celé elektromagnetické spektrum od rentgenového záření až po vzdálené infračervené a THz záření, je toto zařízení velmi atraktivní z hlediska výzkumu komplexních aplikovaných systémů. Oblasti aplikovaného výzkumu zahrnují nové zdroje attosekundových pulsů, nové zdroje částic, nanotechnologii, kulturní dědictví, biologické zobrazování a biomedicínské využití, jako je například pokročilá fázová kontrastní tomografie a multidimenzionální spektroskopie.

Tabulka 3

Mezníky sekundárních zdrojů zařízení ELI-ALPS

SEKUNDÁRNÍ ZDROJE ELI-ALPS	ZAHÁJENÍ UVÁDĚNÍ DO PROVOZU	PŘÍSTUP PRO UŽIVATELE
GHHG HR1 & 2 GAS (LTA4)	8.2018	12.2021 (HR1) 7.2021 (HR2)
GHHG HR1 & 2 CONDENSED (LTA3)	10.2020	12.2021 (HR1) 7.2021 (HR2)
GHHG SYLOS COMPACT (LTA2)	3.2020	7.2021
GHHG SYLOS LONG (LTA1)	1.2021	2.2022
SHHG SYLOS (MTA)	11.2021	1.2023
SHHG HF (HTA)	6.2022	1.2023
MIR HE GENERATED ATTO – PŘEDPOKLÁDANÁ MODERNIZACE	1.2023	4.2023
THZ SPECTROSCOPY (THZ)	10.2019	2.2020
THZ HIGH ENERGY (THZ)	7.2021	12.2021
ELECTRON – SYLOS (MTA)	12.2021	4.2022
ELECTRON PW – PŘEDPOKLÁDANÁ MODERNIZACE (HTA)	1.2023	4.2023
ION BEAMLINE – POTENCIÁLNÍ MODERNIZACE	*9.2023*	*12.2024*

Tabulka 4

Mezníky cíle pokusných stanic zařízení ELI-ALPS

POKUSNÉ STANICE ELI-ALPS	ZAHÁJENÍ UVÁDĚNÍ DO PROVOZU	PŘÍSTUP PRO UŽIVATELE
REAKČNÍ MIKROSKOP	6.2021	9.2021
KONCOVÁ STANICE SPEKTROMETRU VMI	8.2020	10.2020
STANICE KONDENZOVANÉHO STAVU (NANOESCA)	12.2019.	6.2020 (samostatně) 7.2021 (s attosekundami)
ELEKTRONOVÝ SPEKTROMETR NA PRINCIPU INVERZNÍHO MAGNETICKÉHO ZRCADLA	4.2021	12.2021
NANOVĚDA A & NANOVÝROBA	6.2018	12.2019
BETATRONOVÉ ZOBRAZOVÁNÍ – PŘEDPOKLÁDANÁ MODERNIZACE	4.2023	12.2023
STANICE PRO KONTROLU CHEMICKÝCH REAKCÍ	6.2020	8.2020
KONCOVÁ STANICE S KAPALNÝM PAPRSKEM	4.2022	8.2022

POKUSNÉ STANICE ELI-ALPS	ZAHÁJENÍ UVÁDĚNÍ DO PROVOZU	PŘÍSTUP PRO UŽIVATELE
MULTIDIMENZIONÁLNÍ SPEKTROSKOPIE (FEMTOBIOLOGIE)– PŘEDPOKLÁDANÁ MODERNIZACE	8.2021	12.2021
HIGH FIELD PHYISC STATION (PW TARGET AREA) STANICE FYZIKY VYSOKÝCH POLÍ (CÍLOVÁ OBLAST PW)	12.2022	2.2023
RADIOBIOLOGIE / BIOMEDICÍNA	8.2018	2.2020

Výše uvedená tabulka uvádí stanice, které by měly být dle předpokladu v nadcházejících letech dány k dispozici konsorciu ELI ERIC v rámci „přístupu uživatelů". Jedná se o zásadní technické mezníky zařízení ELI-ALPS a Maďarska jako hostitelské země ve vztahu ke konsorciu ELI ERIC. Předpokládá se, že stanice budou k dispozici v různých časových úsecích. Bude se mít za to, že po otevření konečné pokusné stanice pro přístup uživatelů zařízení vstoupí do režimu „stabilního provozu". Výše uvedená tabulka navíc uvádí předpokládanou modernizaci zařízení, která bude předmětem budoucího přezkumu a úvah konsorcia ELI ERIC

Jakmile začne uvádění primárních laserových a urychlovačových zdrojů do provozu, pomohou skupiny včasných uživatelů při charakterizaci těchto zdrojů a při dokončení výstavby pokusných stanic. Tyto činnosti jsou řízeny a iniciovány přímo prostřednictvím zařízení ELI-ALPS. Vzhledem k tomu že, první lasery (MIR, HR1) byly uvedeny do provozu koncem roku 2017, byly od té doby již zpřístupněny prvním mezinárodním skupinám uživatelů za účelem pomoci při uvádění do provozu (FORTH Řecko, ETH Curych, CEA Francie, Hebrejská univerzita, univerzita ve Freiburgu, univerzita v Aarhusu, Université de Limoges, MPQ Garching, Univerzita Friedricha Schillera v Jeně, Institute of Science & Technology v Kwangdžu v Jižní Korei, Wignerův výzkumný ústav v Maďarsku).

Vzhledem k tomu, že každá pokusná stanice projde uvedením do provozu a přejde do režimu online, přičemž je podporována funkčním primárním zdrojem a/nebo sekundárním zdrojem, může být zahájen program přístupu uživatelů a konsorcium ELI ERIC může začít přijímat nabídky na tyto stanice.

Potvrzení a přijetí jednotlivých pokusných stanic bude monitorováno a uskuteční se formální „přezkum schválení uvedení do provozu", který provede skupina skládající se z nezávislých odborníků a z odborníků ze zařízení ELI-ALPS a z druhého zařízení ELI, kteří potvrdí připravenost zařízení pro uživatele a vydají formální doporučení výboru ISTAC a valnému shromáždění konsorcia ELI ERIC.

4.3. **Přístup uživatelů a provozní režimy**

Uživatelé dalších předních laserových a výzkumných zařízení budou s režimem přístupu dobře seznámeni. Předpokládá se, že trvání experimentů se bude počítat na dny a v některých případech na týdny. Celkově je cílem, aby toto zařízení bylo **dostupné [220 dnů v roce x 8 hodin denně], tj. celkem 1 760 hodin v roce**.

4.4. **Aspekty týkající se provozu a vztahu mezi konsorciem ELI ERIC a ELI-ALPS**

Řízením přístupu k zařízení ELI-ALPS po jeho zpřístupnění je pověřeno konsorcium ELI ERIC, avšak fyzickou část zařízení vlastní a na začátku bude přímo řídit společnost ELI-HU Non-Profit Ltd. (ELI-HU). Jedná se o „výzkumnou organizaci" pro účely pravidel státní podpory týkajících se výzkumu a vývoje.

Kromě významných technických a vědeckých mezníků uvedených výše existují také mezníky organizační, spojené s celkovým začleňováním zařízení ELI-ALPS do konsorcia ELI ERIC. Tyto organizační mezníky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 5

Odhadované organizační mezníky přechodu zařízení ELI-ALPS

INTEGROVANÝ ORGANIZAČNÍ MODEL ELI-ALPS	2020	2021	2022
SPRÁVA	X	X	X
VĚDECKÁ POLITIKA	X	X	X
PŘÍSTUP UŽIVATELŮ	—	X	X
ROZPOČET	—	X	X

INTEGROVANÝ ORGANIZAČNÍ MODEL ELI-ALPS	2020	2021	2022
POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	—	—	X
SPRÁVA TECHNOLOGIÍ	—	—	X
SPRÁVA ZAŘÍZENÍ	—	—	X
ZÁKONNÁ ODPOVĚDNOST	—	X	X
ADMINISTRATIVA	—	X	X

V případě zařízení ELI-ALPS budou činnosti přecházet na konsorcium ELI ERIC v průběhu minimálně dvouletého období, přičemž některé činnosti přejdou na konci tohoto období. To společně s technickými mezníky uvedenými pro pokusné stanice pomůže stanovit celkový plán přechodu.

Následující tabulka uvádí odhadované náklady související s přístupem uživatelů v rámci zařízení ELI-ALPS na provoz zařízení pro konsorcium ELI ERIC počínaje obdobím 2020–2021, tj. přechodným obdobím. Jedná se o období, kdy se předpokládá přechod odpovědnosti za řízení v oblasti pravomocí, zdrojů a aktiv ze společnosti ELI-HU na konsorcium ELI ERIC.

Tabulka 6

Odhadované náklady na přístup k zařízení ELI-ALPS

(EUR)

ELI-ALPS	2020	2021	2022	2023	2024
Přímé náklady na zaměstnance		1 729 009	2 950 040	3 590 338	3 782 380
Přímé náklady na hardware		2 425 972	3 766 587	5 098 323	5 371 024
Náklady na zaměstnance + HW		*4 154 981*	*6 716 627*	*8 688 661*	*9 153 404*
Náklady na zaměstnance + HW %/Celkem		*27 %*	*37 %*	*42 %*	*42 %*
Nepřímé náklady		11 249 019	11 281 373	12 194 339	12 846 596
Celkové náklady ELI-ALPS		**15 404 000**	**17 998 000**	**20 883 000**	**22 000 000**

5. **ELI BEAMLINES (ELI-BL)**

Zařízení ***ELI-Beamlines (ELI-BL)*** v Dolních Břežanech u Prahy (Česká republika) již svým názvem podtrhuje svou schopnost podporovat více různých experimentů pro celou řadu uživatelů a nabídku dostupnosti různých laserových zařízení. Jeho cílem je poskytovat vysokoenergetické a vysokorepetiční možnosti. Jedná se o zařízení na jednom místě a „na zelené louce“ o rozloze přes 30 000 m^2, v němž bude dle předpokladů zaměstnáno přibližně 200 až 300 pracovníků uživatelské podpory.

Toto zařízení vlastní a spravuje Fyzikální ústav Akademie věd České republiky, který má v České republice plnou autonomii a právní subjektivitu jako veřejná výzkumná instituce

5.1. Technická struktura a zdroje

Tabulka 7

Předpokládané parametry výkonnosti laserových zdrojů ELI-BL

PRIMÁRNÍ LASEROVÉ ZDROJE		Špičkový výkon	Energie v pulsu	Trvání pulsu	Opakovací frekvence
ELI-BL	L1	> 5 TW	100 mJ	< 20 fs	1 kHz
	L2 OPCPA, dvoubarevné	100 TW	≥ 3 J OPCPA /1 mJ MIR	≤ 20 fs	20 Hz
	L3	≥ PW	≥ 30 J	≤ 30 fs	10 Hz
	L4f	10 PW	≥ 1,5 kJ	≤ 150 fs	1 výstřel za minutu
	L4n		≥ 1,5 kJ	ns	1 výstřel za minutu
	L4p	≤ 1 PW	150 J	150 fs – 150 ps	1 výstřel za minutu
	Astrella		6 & 10mJ	20 fs	1 kHz
	Biolaser		6 mJ CEP stabilizace	20 fs	1 kHz

Tabulka 8

Data mezníků přístupu k zařízení ELI-BL Beamlines

LASEROVÉ ZDROJE ELI-BL	ZAHÁJENÍ UVÁDĚNÍ DO PROVOZU	PŘÍSTUP PRO UŽIVATELE
L1	1.2018	12.2019 (30 mJ) 12.2020 (50 mJ) 12.2021 (100 mJ)
L2	1.2022	6.2022
L3	11.2017	7.2018 (0,4 PW) 12.2019 (1 PW)
L4F	9.2018	6.2020
L4N	9.2018	1.2021
L4P	6.2022	12.2022
ASTRELLA	2.2018	4.2018
BIOLASER	4.2018	6.2018

Velký důraz je kladen na možné využití v různých oblastech společenského významu, jako je například medicína nebo biologie. Zařízení ELI-BL se společně s připojeným Centrem HiLASE (které rovněž vlastní a řídí Fyzikální ústav Akademie věd České republiky) zabývá vývojem a přenosem laserové technologie, což již nyní slouží k přilákání firem a podniků typu spin-off v různých oborech nacházejících se v tzv. regionu STAR (Science and Technology Advanced Region, region špičkové vědy a technologie) obklopujícím zařízení ELI-BL, a vytváří příznivé prostředí pro intenzivní spolupráci mezi výzkumem a průmyslem.

5.2. Pokusné stanice

Obrázek 3

Uspořádání pokusných stanic v zařízení ELI-BL

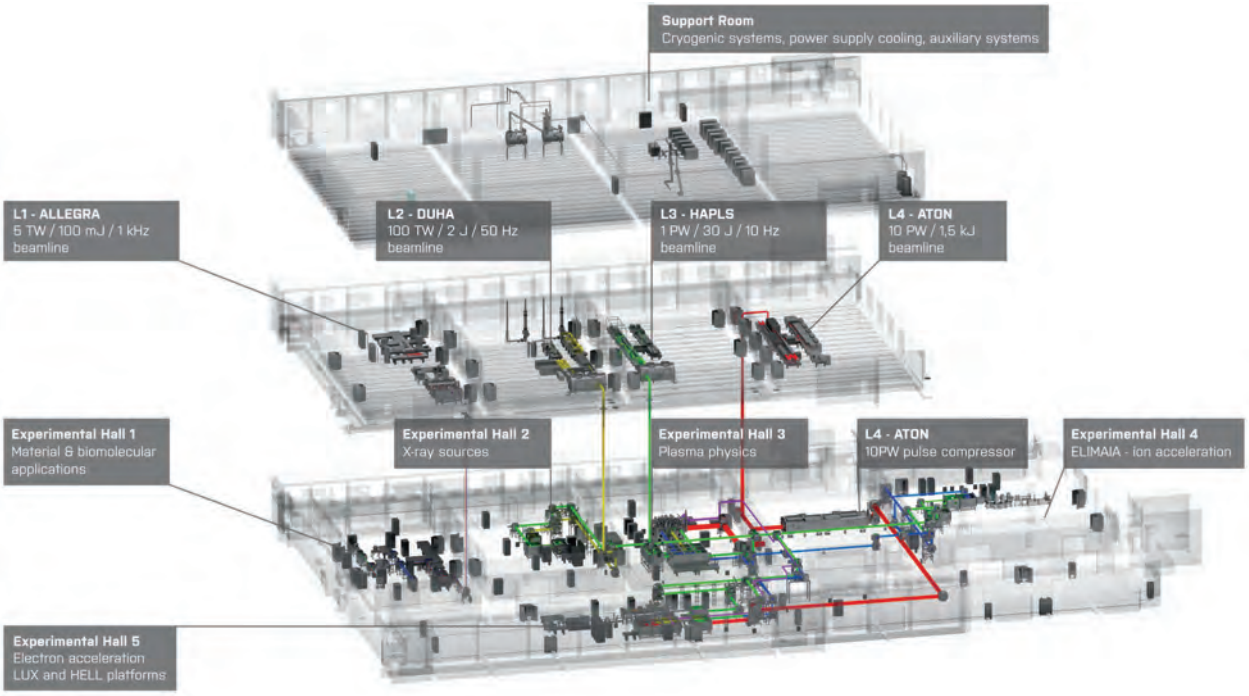

Ultrakrátké a ultraintenzivní pulsy světla a částic generované prostřednictvím interakce s pevnolátkovými a plynnými terči umožní uskutečnění širokého spektra projektů základního a aplikovaného výzkumu v oblasti chemie, biologie, lékařských technologií, vývoje nových materiálů a v dalších oblastech. Výzkumné činnosti v rámci zařízení ELI-BL jsou rozčleněny do šesti experimentálních hal.

Tabulka 9

Sekundární zdroje/Beamlines a mezníky zařízení ELI-BL

SEKUNDÁRNÍ ZDROJE ELI-BL	ZDROJ	ZAHÁJENÍ UVÁDĚNÍ DO PROVOZU	PŘÍSTUP PRO UŽIVATELE
E1: ZDROJE RENTGENOVÉHO ZÁŘENÍ	HHG	2.2018	1.2019
E1: ZDROJE RENTGENOVÉHO ZÁŘENÍ	PXS	3.2018	4.2019
E2: ZDROJE RENTGENOVÉHO ZÁŘENÍ	*Betatron*	*6.2019*	*11.2019*
E2: ZDROJE RENTGENOVÉHO ZÁŘENÍ – FINANCOVANÁ MODERNIZACE	*Compton*	*1.2020*	*12.2020*
E5: LASEROVÉ UNDULÁTOROVÉ RENTGENOVÉ ZDROJE	LUIS	3.2019	6.2020
E4: URYCHLOVÁNÍ IONTŮ	ELIMAIA	11.2018	10.2019
E5: URYCHLOVÁNÍ ELEKTRONŮ	HELL	1.2019	3.2020

Tabulka 10

Pokusné stanice a mezníky zařízení ELI-BL

POKUSNÉ STANICE ELI-BL	STANICE	ZAHÁJENÍ UVÁDĚNÍ DO PROVOZU	PŘÍSTUP PRO UŽIVATELE
E1: MATERIÁLOVÉ A BIOMOLEKULÁRNÍ APLIKACE	MAC	4.2018	1.2019
E1: MATERIÁLOVÉ A BIOMOLEKULÁRNÍ APLIKACE	Trex	6.2018	5.2019
E1: MATERIÁLOVÉ A BIOMOLEKULÁRNÍ APLIKACE	SRS	6.2018	3.2019
E1: MATERIÁLOVÉ A BIOMOLEKULÁRNÍ APLIKACE	ELIps	9.2018	3.2019
E2: ZDROJE RENTGENOVÉHO ZÁŘENÍ – FINANCOVANÁ MODERNIZACE	*Stanice Compton*	*7.2021*	*7.2022*
E5: LASEROVÉ UNDULÁTOROVÉ RENTGENOVÉ ZDROJE	Stanice LUIS	3.2019	6.2021
E3: PLATFORMA PRO FYZIKU PLAZMATU	P3	9.2018	10.2020
E4: URYCHLOVÁNÍ IONTŮ	ELIMED	11.2018	1.2021
E5: URYCHLOVÁNÍ ELEKTRONŮ	Stanice ELBA	1.2019	7.2021

Experimentální hala **E1** je vybavena laserem buzenými zdroji krátkovlnného záření a experimentálními koncovými stanicemi pro aplikace v oblasti molekulární, biomedicínské a materiálové vědě. Experimenty využijí synchronizované laserové fotonové paprsky v rozsahu VUV a tvrdého rentgenového záření (High Harmonics Source – zdroj ultrakrátkých EUV pulsů vysílaných v koherentním paprsku s nízkou divergencí a Plasma X-ray Source – femtosekundové pulsy rentgenového záření v spektrálním rozsahu 4-30 keV).

Nástroje zahrnují:

— MAC: víceúčelová komora pro atomové, molekulární a optické vědy a pro koherentní difrakční zobrazování.

— ELIps: VUV elipsometr pro experimenty se sub-ps rozlišením; koncová stanice pro studium materiálů prostřednictvím VUV a měkkého rentgenového záření.

— Stanice využívající tvrdé rentgenové záření Modulární stanice pro experimenty s časovým rozlišením jako je například rozptyl, difrakce, spektroskopie a zobrazování pomocí rentgenovéhozáření.

— „Pump-probe“ spektroskopicke techniky: Moderní stanice pro optickou spektroskopii včetně stimulovaného Ramanova rozptylu; zdroj široké škály synchronizovaných paprsků typu „pump“ od UV až po IR a THz.

Experimentální hala **E2** je věnována generaci ultrakrátkých a jasných pulsů tvrdého rentgenového záření. Bude zde k dispozici laser třídy PW s opakovací frekvencí 10 Hz. Lze zde nastavit řadu parametrů včetně intenzity laseru, velikosti laserové stopy, délky pulsu a hustoty elektronů v plynu. Elektrony jsou urychlovány na relativistické energie a jako wiggler slouží buď samotná plazma (zdroj Betatron), nebo druhý laserový puls (zdroj Compton). Intenzivní rentgenové nebo gama paprsky v řádu femtosekund jsou vyzařovány zdrojem mikronové velikosti. Uživatelé si mohou vyžádat úzké spektrum (10 % rozložení energie) nebo širokopásmové záření v rozsahu spektra od keV po několik málo MeV.

Platforma pro fyziku plazmatu, která se nachází v experimentální hale **E3**, je multifunkční experimentální infrastrukturou určenou k provádění výzkumu interakce laseru s hmotou. Výzkum bude zaměřen zejména na následující oblasti:

— Fyzika vysokoenergetické hustoty (HEDP)

— Teplá hustá hmota (WDM)

— Plazmová optika (PO)

— Laboratorní astrofyzika (LA)

— Interakce s ultravysokou intenzitou (UHI).

Experimentální hala **E4** umožňuje uživatelům testovat různé vzorky pomocí zdrojů laserem urychlovaných iontů díky transportu paprsků iontů a dozimetrie, jakož i zkoumat inovativní schémata pro laserové urychlování iontů, která lze provádět ve flexibilní interakční komoře. Zařízení ELIMAIA umožní uživatelům zkoumat mezioborové aplikace laserového urychlování iontů, jako je například in-vitro radiační biologie a preklinické studie v rámci mezinárodní spolupráce ELIMED.

V experimentální hale **E5** se nachází zařízení LUIS beamline, přičemž tato hala je věnována uživatelům, kteří mají zájem o ozařování různých vzorků pomocí nejpokročilejších technik. Nachází se zde rovněž platforma ELBA, flexibilní experimentální stanice věnovaná uživatelům, kteří chtějí testovat inovativní koncepty a využívat nejmodernější technologie urychlování elektronů laserem na úrovni několika GeV.

Kromě původního rozsahu zařízení ELI-BL uvádí výše uvedená tabulka navíc již financovaná zvýšení kapacity a modernizace uvedeného zařízení prostřednictvím specializovaných projektů ADONIS, HIFI a ELIBIO, které budou předmětem budoucího přezkumu a úvah konsorcia ELI ERIC.

Potvrzení a přijetí jednotlivých pokusných stanic bude monitorováno a bude proveden formální „přezkum schválení uvedení do provozu“, který provede skupina skládající se z nezávislých odborníků, odborníků z ELI-BL a odborníků z druhého zařízení ELI, kteří potvrdí připravenost zařízení pro uživatele a vydají formální doporučení výboru ISTAC a valnému shromáždění konsorcia ELI ERIC.

5.3. **Přístup uživatelů a provozní režimy**

Uživatelé dalších předních laserových a výzkumných zařízení budou s režimem přístupu dobře seznámeni. Předpokládá se, že trvání experimentů se bude počítat na dny, v některých případech na týdny. Celkovým cílem zařízení je být **k dispozici [220 dnů v roce x 8 hodin denně], celkem 1 760 hodin ročně**.

5.4. **Aspekty týkající se provozu a vztahu mezi konsorciem ELI ERIC a ELI-BL**

Řízením přístupu k zařízení ELI-BL po jeho zpřístupnění je pověřeno konsorcium ELI ERIC, avšak fyzickou část zařízení vlastní a na začátku bude přímo řídit Fyzikální ústav Akademie věd České republiky, který má v České republice plnou samostatnost a právní subjektivitu. Jedná se o „výzkumnou organizaci“ pro účely státní podpory na výzkum a vývoj.

Kromě výše uvedených významných technických a vědeckých mezníků existují také mezníky organizační, které souvisejí s celkovým začleněním zařízení ELI-BL do konsorcia ELI ERIC. Tyto organizační mezníky jsou uvedeny v následující tabulce a podrobně popsány v dodatku „Model řízení provozu“.

Tabulka 11

Odhadované organizační mezníky přechodu ELI-BL

INTEGROVANÝ MODEL ELI-BL	2020	2021	2022
SPRÁVA	X	X	X
VĚDECKÁ POLITIKA	X	X	X
PŘÍSTUP UŽIVATELŮ	—	X	X
ROZPOČET	—	X	X
POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	—	—	X
SPRÁVA TECHNOLOGIÍ	—	—	X
PÉČE O LOKALITU	—	—	X
ZÁKONNÁ ODPOVĚDNOST	—	X	X
ADMINISTRATIVA	—	X	X

Česká republika se zavazuje zpřístupnit konsorciu ELI ERIC plnou kapacitu zařízení ELI-BL.

Níže uvedená tabulka uvádí odhadované náklady ELI-BL na provoz zařízení ve vztahu k přístupu uživatelů konsorcia ELI ERIC v období 2020–2021 neboli v „přechodném období". Předpokládá se, že v tomto období dojde k přechodu odpovědnosti za řízení pravomocí, zdrojů a majetku z Fyzikálního ústavu Akademie věd České republiky na konsorcium ELI ERIC.

Tabulka 12

ELI-Beamlines – odhadované náklady na přístup

(EUR)

ELI-BL	2020	2021	2022	2023	2024
Přímé náklady na zaměstnance		4 892 490	5 577 230	5 928 203	5 936 667
Přímé náklady na hardware		7 831 675	7 565 111	7 428 934	7 439 541
Náklady na zaměstnance + HW		*12 724 165*	*13 142 341*	*13 357 138*	*13 376 209*
Náklady na zaměstnance + HW %/Celkem		*51 %*	*52 %*	*53 %*	*53 %*
Nepřímé náklady		12 342 835	11 999 659	11 856 862	11 873 791
Celkové náklady ELI-BL		**25 067 000**	**25 142 000**	**25 214 000**	**25 250 000**

6. ODHADOVANÉ NÁKLADY

Aby bylo možné definovat podmínky potřebné pro dosažení dlouhodobé udržitelnosti, je třeba podrobně stanovit náklady a potenciální finanční zdroje. Jak je uvedeno ve stanovách konsorcia ELI ERIC, hlavní zásady pro využívání zařízení ELI se zdokumentují v rámci samostatné politiky, kterou schvaluje valné shromáždění, a přidělování příspěvků členů na provozní náklady je uvedeno v příloze II; to rovněž vytváří podmínky nezbytné k tomu, aby se předešlo významné a trvalé nerovnováze mezi tím, jak bude zařízení využívat vědecká obec jednotlivých členů, a peněžitými a věcnými příspěvky každého člena.

V následujícím textu jsou uvedeny základní prvky pro stanovení nákladů, které lze uspořádat do následujících kategorií:

1) Výstavba – výdaje na kapitálové investice (kapitálové výdaje) před uvedením do provozu;

2) Provoz – provozní výdaje zpřístupnění na základě vzájemného hodnocení;

3) Budoucí modernizace – nové investice (kapitálové výdaje) potřebné ke zlepšení specifikací a dostupných nástrojů v reakci na požadavky hospodářské soutěže a uživatelů;

Následující text se zaměřuje na aspekty bodů 1 (Výstavba) a 2 (Provoz).

6.1. Výstavba

Celkové investice (náklady na výstavbu) zařízení ELI v průběhu celého období výstavby budou činit přibližně 556 milionů EUR, jak je podrobně popsáno v tabulce 13.

Tabulka 13

Náklady na výstavbu zařízení ELI

(tis. EUR)

POLOŽKA	ELI BL	ELI ALPS	ELI
BUDOVA + POZEMEK	94 643	88 705	183 348
TECHNOLOGIE	181 876	105 435	287 311

(tis. EUR)

POLOŽKA	ELI BL	ELI ALPS	ELI
SLUŽBY	7 601	9 788	17 389
ZAMĚSTNANCI	41 206	27 484	68 690
CELKEM	**325 326**	**231 412**	**556 738**

Tyto náklady nesou v plné výši hostitelské země prostřednictvím ESI fondů a vnitrostátního financování na základě projektů, které byly schváleny a jsou monitorovány vnitrostátními řídícími orgány. Investice do budov činily přibližně 25 %, do technologií 65 % a do personálu a služeb 10 %. Tyto náklady jsou z pozice konsorcia ELI ERIC nevratné a nebudou zohledněny v provozních nákladech konsorcia ELI ERIC. Z příspěvků nebudou hrazeny žádné počáteční investiční náklady ani náklady na výstavbu; příspěvky jsou vyhrazeny pouze na počáteční provoz, stabilní provoz a modernizaci.

6.2. **Provoz**

Závazek hostitelských členů umožňuje ostatním nehostitelským členům, aby stanovili postupný přístup ke svým budoucím závazkům, a dosáhli tak dlouhodobější udržitelnosti konsorcia ELI ERIC na základě příspěvků členů:

Tabulka 14

Odhadované provozní náklady konsorcia ELI ERIC na zařízení ELI

(EUR)

Provozní náklady konsorcia ELI ERIC	2020	2021	2022	2023	2024
Přímé náklady na zaměstnance		6 621 499	8 527 271	9 518 542	9 719 048
Přímé náklady na hardware		10 257 647	11 331 697	12 527 257	12 810 565
Nepřímé náklady		23 591 854	23 281 032	24 051 201	24 720 387
Zařízení ELI celkem		40 471 000	43 140 000	46 097 000	47 250 000
Sídlo konsorcia ELI ERIC	500 000	2 551 000	2 564 000	2 600 000	2 600 000
Konsorcium ELI ERIC celkem	**500 000**	**43 022 000**	**45 704 000**	**48 697 000**	**49 850 000**

Vstup nehostitelské země členství během počátečního provozního období umožňuje členům postupné zvyšování příspěvků po zřízení konsorcia ELI ERIC, jakož i rozhodování o konečné úrovni a závazcích jejich příspěvků bezprostředně po tomto zřízení. Včasný vstup umožňuje potenciálním členům podílet se na vymezování základních pravidel provozu zařízení ELI a současně postupné zvyšování finančních závazků na počátku.

Výše uvádíme předpokládané provozní náklady konsorcia ELI ERIC upravené o aktuální mezníky. Ty představují pravděpodobně horní hranici odhadu nákladů na přístup uživatelů v průběhu počátečního provozního období v závislosti na tom, zda se bude dařit dosahovat mezníků či nikoli. Odhady musí být stanovovány a sledovány každoročně po celou dobu trvání počátečního provozního období.

6.3. **Budoucí modernizace**

Provozní náklady konsorcia ELI ERIC nezohledňují budoucí modernizace laserových systémů a zařízení. Pokrývají provozní náklady včetně náhradních dílů a údržby.

Vyspělé laserové systémy se rychle vyvíjejí a obecně se má za to, že neustálý vývoj bude nezbytným předpokladem udržení konkurenceschopnosti. Za tímto účelem bude vedení konsorcia ELI ERIC navrhovat konkrétní projekty modernizace a bude provádět analýza na období pěti a deseti let s cílem porozumět potenciálnímu vývoji a nákladům na něj. Budou organizovány konkrétní modernizační kampaně s cílem řešit požadavky na kapitálové investice a jejich zdroje.

7. VÝVOJ A CÍLE

Konsorcium ELI ERIC představuje významný vývoj nejen pro laserovou komunitu v Evropě, ale také v širším rámci Evropského výzkumného prostoru. Laserová technologie je zavedenou oblastí, která se zároveň rychle rozvíjí. Jak se tato oblast rozvíjí, zvyšuje se její význam pro vědecké využití a již nyní je nesmírně důležitá z hlediska evropské konkurenceschopnosti.

Konsorcium ELI ERIC bude mít pro společnost rozsáhlý přínos v oblastech, jako je například zdokonalení klinické léčby rakoviny, biomedicínské zobrazování a zpracování jaderných materiálů a jaderného odpadu. ELI ERIC bude rovněž pomáhat evropskému fotonickému průmyslu a bude poskytovat vzdělávací a školicí příležitosti pro nové vědce a inženýry v oblasti fotoniky a výzkumu za pomoci laseru.

Konsorcium ELI ERIC má zásadní význam pro celoevropské iniciativy, jejichž cílem je zachování konkurenceschopnosti v mimořádně strategické oblasti vysoce výkonných laserových systémů s ultrakrátkými pulsy a vědeckých a inovačních oborů, které s ní souvisejí. Strmá vývojová křivka laserových technologií naznačuje, že tato oblast má předpoklady způsobit ve střednědobém a dlouhodobém horizontu dramatické změny stávajících velkých vědeckých a průmyslových platforem. Než k tomu však může dojít, musí konsorcium ELI ERIC prokázat, že je schopno udržitelného provozu.

7.1. Rozvoj laserové vědy a technologie

Evropa převzala v oblasti vysoce výkonných laserových zařízení a výzkumných center vedoucí postavení od Asie a Severní Ameriky. Je evidentní, že v Evropě dochází k jejich významné koncentraci, zejména díky samoorganizaci různých institutů a zemí zapojených prostřednictvím programů Evropské unie, které tuto oblast již po několik desetiletí podporují a vnášejí do ní strategický aspekt.

Vědecký úspěch a entuziasmus v oblasti vysoce výkonných laserových systémů vedly v posledních deseti letech ke zvýšení počtu zařízení v Evropě. Tento vývoj se sice řídí řadou faktorů, ale existuje jednoznačná paralela mezi ním a nárůstem počtu vnitrostátních laserových laboratoří v rámci evropské sítě LaserLab Europe, financované ze strany ES (www.laserlab-europe.net). Podle svých webových stránek konsorcium v současné době sdružuje 33 organizací ze šestnácti zemí, které zaujímají přední místo v mezioborovém výzkumu založeném na laserové technologii. Celkem 22 těchto zařízení nabízí přístup do svých laboratoří pro účely výzkumu v Evropě i mimo ni.

Obrázek 4

Světová mapa z roku 2016 vytvořená Mezinárodním výborem pro ultraintenzivní lasery (International Committee for Ultra-Intense Lasers, ICUIL), která zobrazuje celosvětové pokrytí laserových zařízení třídy PW

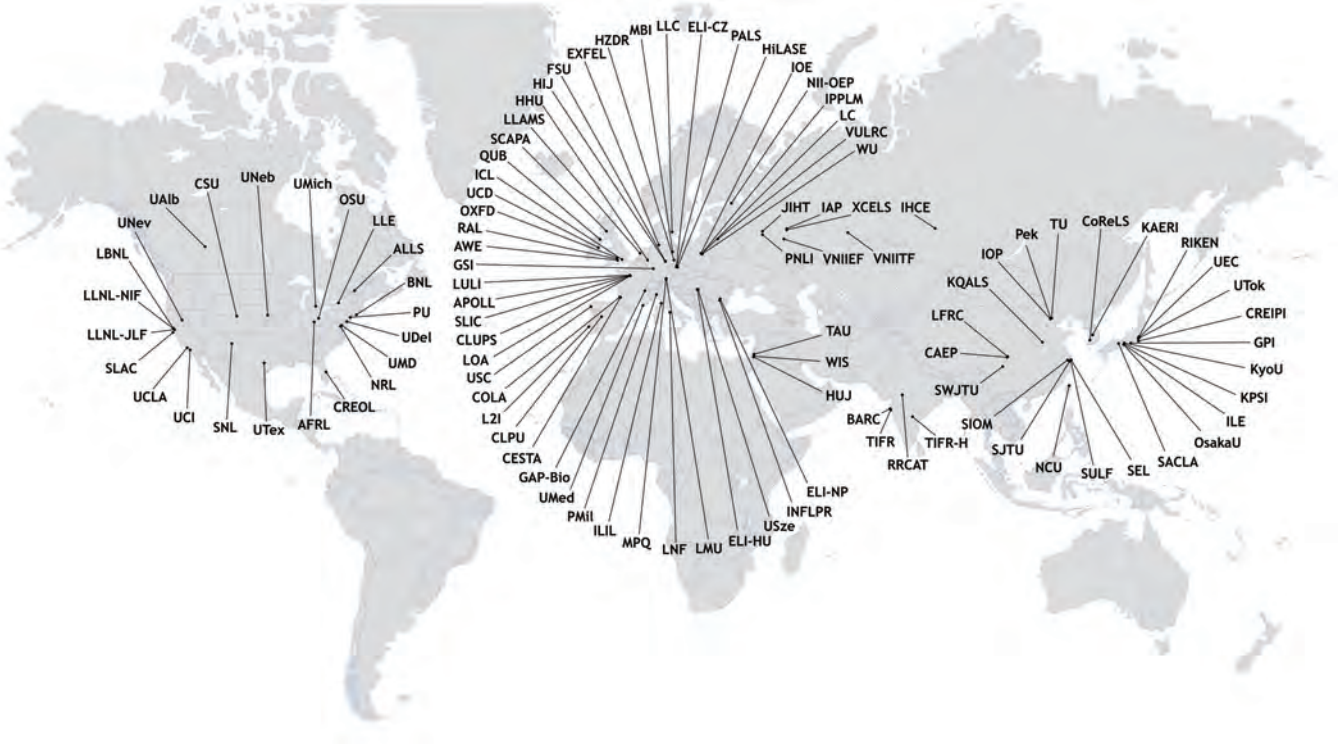

ZDROJ: Dr. C. P. J. (Chris) Barty, Lawrence-Livermore National Laboratory.

Brzký úspěch sítě LaserLab Europe poskytuje základ k tomu, aby mohlo konsorcium ELI ERIC pokračovat v budování evropské laserové komunity. Neméně důležité je, že konsorcium ELI ERIC umožní realizaci nových schopností a přiláká pozornost jiných vědeckých oborů. Na základě úspěchu vnitrostátních laserových laboratoří byly vyvinuty odborné znalosti, vědomosti a byla ověřena koncepce konsorcia ELI ERIC. Rozrostla se komunita uživatelů a uskutečnily se významné investice, které podporují rovněž rozvoj evropských společností umožňující výstavbu konsorcia ELI ERIC a dalších zařízení třídy PW. Pokračující spolupráce ve společenství má zásadní význam pro trvalou konkurenceschopnost a vedoucí postavení Evropy v této oblasti.

Díky využití objevu techniky zesilování laserového svazku „chirped pulse amplification" (CPA) a pozdějšího optického parametrického CPA (OPCPA) přináší systémy ELI skokové zvýšení špičkového výkonu laserového pulsu o 6–8 řádů, tj. o 4 řády nad úrovní, kde se oscilující energie elektronu rovná klidové energii (neboli 1 018 W/cm^2 elektronu). To je předznamenáním relativistické interakce laseru s plasmatem a subatomárního režimu včetně jaderné a částicové fyziky. Budoucí vývoj v konsorciu ELI ERIC může reálně konkurovat nejvýkonnějším urychlovačům na světě za zlomek nákladů a při využití tradičnějších technik v případech, kdy je zapotřebí docílit gradientů s vysokou akcelerací v cílených aplikacích, jako je například radiační terapie nádorů v nemocničním prostředí, kde se prostor a náklady stávají klíčovými faktory.

Pokud jde o technologický rozvoj, bude se konsorcium ELI ERIC výrazně zaměřovat na kritické oblasti spolupráce, které identifikuje ELI a nejvýznamnější partneři LaserLab. Hlavní překážky spolehlivého a nákladově efektivního provozu systémů a zařízení třídy PW budou řešeny s průmyslovými odvětvími s cílem tyto překážky překonat. To pozitivně ovlivní nejen evropský průmysl v této oblasti, Evropský výzkumný prostor a dnešní síť partnerů LaserLab, ale povede to přímo k udržitelnému provozu zařízení ELI, což zajišťuje spolehlivost světové úrovně.

Obrázek 5

Počet laserových systémů petawattové třídy, které se každoročně objeví on-line v členění podle kontinentu, na němž se tyto systémy nacházejí (*)

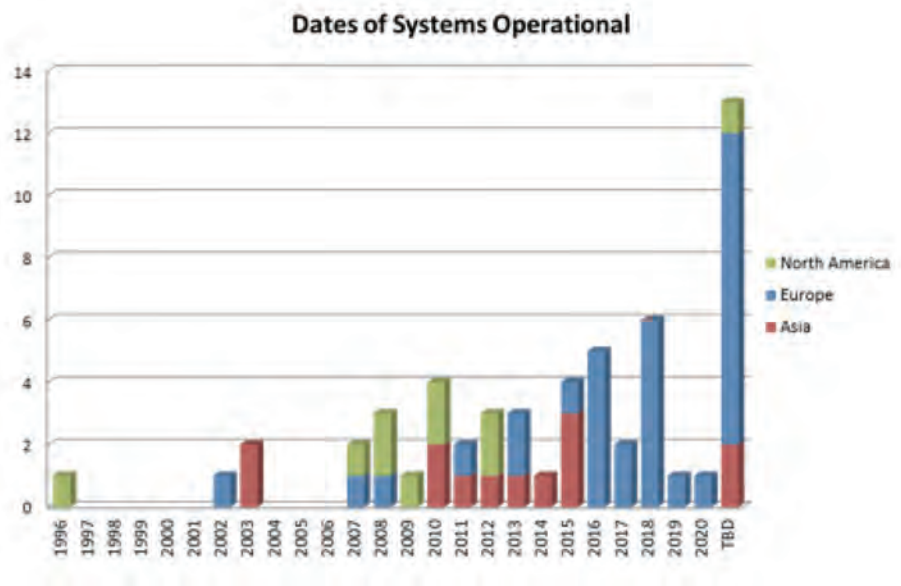

(*) Tato tabulka obsahuje zařízení, která jsou již v provozu, a zařízení, která jsou ve výstavbě. *ZDROJ*: J. Collier, Rutherford Central Laser Facility.

Fyzikální otázky jsou jasné, výzvu nyní představuje vývoj technologie. ELI ve spolupráci s průmyslem a s dalšími předními výzkumnými centry vyvine řadu základních technologií, zejména optické komponenty nové generace.

7.2. **Organizační cíle konsorcia ELI ERIC**

7.2.1. *Zajistit provoz*

Kombinované zdroje a pozornost věnované konsorciu ELI ERIC budou mít hluboký a dlouhodobý dopad na vědu v této oblasti i na technologický pokrok. Jeho první cíl je ale pragmatický a lokalizovaný: současně vybudovat a sloučit řízení dvou zařízení a účinně integrovat zdroje.

Konsorcium ELI ERIC je v souladu s nařízením (ES) č. 723/2009 výzkumná infrastruktura nacházející se na jednom místě, která má kromě svého sídla více provozoven v hostitelských členských státech. Existují sice další vědecké organizace rozmístěné na více místech, avšak je jen velmi málo evropských projektů vybudovaných na zelené louce v různých zemích, které využívají strukturální fondy za účelem spojení do jediné výzkumné infrastruktury. K dispozici také nejsou žádná velká uživatelská zařízení využívající laser. Konsorcium ELI ERIC bude muset tato zařízení nejprve uvést do provozu a teprve poté začít řešit širší zájmy. Jedná se o technickou i manažerskou výzvu.

7.2.2. *Navázat spolupráci*

Druhým cílem je identifikace příležitostí pro technickou součinnost mezi předními evropskými centry využívajícími vysoce výkonný laser s krátkými pulsy. Historicky je náročné provozovat vysoce výkonné lasery třídy PW v uživatelském prostředí, protože to přináší problémy v oblasti spolehlivosti a nákladné výměny součástek. Jen samotná zařízení ELI dohromady budou mít výkon přesahující 30 PW.

S partnery ve vnitrostátních zařízeních ve Francii, Německu, Španělsku, Velké Británii a Itálii (vše členové Laserlab Europe) vytvoří konsorcium ELI ERIC největší koncentraci nejpokročilejších vysoce výkonných laserových zařízení s krátkými pulsy v historii. Neexistuje žádné skutečné srovnání, protože ambice spočívá v bezprecedentní spolupráci s cílem identifikovat komponenty a procesy inhibující provoz laserů třídy PW, jakož i řešení a standardní přístupy k provozu.

Předpokládá se, že díky vzájemné spolupráci a spolupráci s průmyslem budou zařízení schopna v některých případech snížit provozní náklady až o 30 % a zvýšit dostupnost pro uživatele až o 90 % doby využívání zařízení. To znamená příležitost k dosažení jedinečných úspor z rozsahu a nákladových úspor, které umožní významný technologický pokrok v krátkém časovém období. Tento pokrok se projeví celosvětově v celém laserovém odvětví.

7.2.3. *Vytvořit dobrou pověst*

Třetí ambicí je vědecky prokázat výkonnost a potenciál systémů ELI ERIC na samém počátku fáze provozu tohoto vědeckého programu. Zařízení ELI se s využitím zkušeností jiných partnerských zařízení pokusí do roku 2021 zpřístupnit 80 % svých odhadovaných uživatelských hodin daných zařízení a uvést do provozu 90 % svých primárních laserových systémů, z nichž většina se vyznačuje vysokou až střední opakovací frekvencí.

Pro srovnání lze uvést, že v současné době jsou nejmodernější laserů třídy PW provozovány s opakovací frekvencí několik výstřelů za hodinu, a konsorcium ELI ERIC a některá partnerská zařízení se zaměří na provoz s frekvencí v řádu Hz a více Hz. To je o to pozoruhodnější, že konsorcium ELI ERIC provozuje v některých případech lasery, které jsou světovou špičkou v oblasti výkonu. Včasné výzvy umožní experimenty s těmito zvýšenými opakovacími frekvencemi, které budou zahrnovat společný vývoj a vytváření cílů pro uživatele.

Tyto experimenty povedou nejen k průlomovým objevům, ale umožní rovněž světově rekordní výkony sekundárních zdrojů, jako je urychlování pomocí brázdového pole v řádu GeV. Tyto průlomové kontrolované experimenty na samém počátku provozu uvedených zařízení v kombinaci s rozsáhlými informačními činnostmi a činnostmi v oblasti šíření informací vyvolají intenzivní zájem o konsorcium ELI ERIC a o laserovou vědu obecně. To bude mít dopad na celou laserovou vědu v Evropě i ve světě a povede to k řadě praktických uplatnění, jako je například pokročilá léčby rakoviny a transformace nebezpečného jaderného odpadu. Ambicí je demonstrovat tento potenciál a vytvořit rostoucí a udržitelný základ pro podporu konsorcia ELI ERIC a laserové vědy jako takové v Evropě.

7.2.4. *Zavést inovace*

Vliv konsorcia ELI ERIC na inovace a technologie v odvětví laserů dovršením fáze výstavby neskončí. Současnou výzvou pro provozní fázi je udržitelný technologický rozvoj. ELI bude budovat dlouhodobé vztahy s partnery v oblasti průmyslu s cílem řešit problémy související se zadáváním zakázek na klíčové komponenty a s neustálým technologickým rozvojem se zaměřením na udržitelnost provozu.

Pokud jde o vztahy s průmyslem, jednou z výzev bude zahájení dialogu s dodavateli s cílem identifikovat překážky zlepšování produktů nebo procesy snižování rizik (velká dostupnost náhradních dílů, více dodavatelů…), zejména z hlediska udržitelného dlouhodobého provozu zařízení ELI.

Technologický rozvoj na základě požadavků konsorcia ELI ERIC bude pokračovat i během provozní fáze. Několik příkladů:

— **Klíčové optické komponenty pro vysokovýkonové lasery s vysokou opakovací frekvencí.** Transportní a fokusační optiku, jakož i difrakční mřížky a aktivní materiály je třeba dále vyvíjet tak, aby dlouhodobě odolávaly vysokoenergetickým pulsům, pulsům se špičkovým výkonem stejně jako pulsům s vysokým průměrným výkonem a velkým průměrům paprsku, a to musí platit pro vysoký počet výstřelů.

— **Krátké pulsy a metrologie velkých paprsků.** K tomu, aby bylo možné porozumět jedinečným vědeckým výsledkům, jichž bude možné dosáhnout se zařízeními ELI, jsou nezbytná převratná řešení pro měření výkonnosti systémů na krátkých pulsech a velkých paprscích.

— **Úplná kontrola komplexních systémů.** Experimentální systémy musí zaručovat výkon a plynulý provoz. K tomu jsou nezbytné inteligentní a plně propojené řídicí systémy.

Zařízení ELI se zaměří na spolupráci s průmyslovými partnery, schopnými vnést do stávající technologie převrat svými inovativními řešeními. Tento inovační obsah se nezaměří pouze na krátkodobý technický aspekt, ale bude se zabývat rovněž udržitelností tohoto řešení v dlouhodobém měřítku s cílem zajistit, aby konsorcium ERIC dosahovalo nejlepších výkonů, nejdelší doby provozuschopnosti a nejúčinnější kontroly nad náklady na údržbu. Jedinečné vědecké výsledky konsorcia ELI ERIC budou v dlouhodobém měřítku založeny na nejudržitelnějších technologických řešeních laserů s vysokým špičkovým výkonem.

7.2.5. *Dopad v hostitelských zemích*

Klíčovým důvodem pro investice do konsorcia ELI ERIC a pro jeho umístění do středoevropských zemí je vytvořit dopad přítomnosti vysoce hodnotného výzkumného a technologického centra na tyto regiony. Existuje řada studií jiných výzkumných infrastruktur, které naznačují, že významná část vlivu na investice a inovace se odehrává do 100 km od uvedeného zařízení, z čehož vyplývá, že blízkost představuje důležitý faktor. Mezi očekávané dopady patří například:

— ***Přímý dopad investic*** – očekává se, že hostitelské země získají 50–80 % provozních nákladů od ostatních členů, což znamená, že investice by měly mít přímý dopad na místní ekonomiku. ELI bude tyto dopady sledovat a vykazovat. Předpokládá se, že část těchto investic pohybující se nad > 50 % bude vynaložena v rámci místního regionu, což ovlivní dvě různé oblasti ve střední Evropě.

— ***Zvýšené příležitosti pro vnitrostátní/místní výzkumné pracovníky*** – všechna zařízení ELI se nacházejí v univerzitních městech (Praha, Szeged). Každá z těchto univerzit je informována o nadcházejícím vývoji konsorcia ELI ERIC a zapojila studenty a akademiky do programů s cílem této blízkosti využít. V této souvislosti existují v rámci tohoto projektu specifické činnosti zaměřené na oslovení místních výzkumných pracovníků, takže se očekává, že do 10 let od založení konsorcia ELI ERIC bude každá z uvedených zemí disponovat předními výzkumnými pracovníky v této oblasti.

— ***Větší příležitosti inovací pro místní průmysl*** – Kromě výše popsaných dopadů přímých investic se blízkost uvedených zařízení stane hybnou silou inovací nejméně dvěma měřitelnými způsoby. Za prvé, schopné odvětví vycítí příležitost a bude k uvedenému zařízení přistupovat proaktivně, ať již z hlediska prodeje výrobků nebo snahy pochopit, jak přizpůsobit svou nabídku tomuto zařízení. Týmy pro zadávání zakázek i koordinátoři pro styk s průmyslem využijí činností v zájmu zvyšování informovanosti průmyslu, aby pomohli sdílet informace o uvedených zařízeních. Kromě toho existují některé oblasti, kde může místní dodavatel představovat pro daná zařízení výhodu ze strategických důvodů. Ta může být dána nízkými náklady v dané oblasti, ale spíše blízkostí a pohodlným přístupem k dodavatelům, který umožní přizpůsobovat technická řešení.

8. KLÍČOVÁ RIZIKA

8.1. Analýza rizik

Tabulka 15

Vyhodnocení rizik implementace zařízení konsorcia ELI ERIC na vysoké úrovni

Potenciální riziko	Pravděpodobnost *Nízká 1–5 Vysoká*	Dopad *Nízký 1–5 Vysoký*	Prevence/ zmírňování
Přilákání zaměstnanců a konkurenceschopné odměňování – existuje riziko, že pro konsorcium ELI ERIC bude obtížné přilákat mezi své zaměstnance „přední světové“ odborníky.	4	5	Aktivní nábor, smlouvy na dobu neurčitou, výzkumné příležitosti, iniciativy v oblasti „kvality života“
Technické riziko nesplnění klíčových parametrů – riziko, že ELI nedosáhne některých klíčových výkonnostních parametrů, což může znamenat ztrátu některých experimentálních možností.	3	3	Plánování a dialog s uživatelskou komunitou a s výborem ISTAC s cílem řídit očekávání a stanovit alternativní experimentální priority.
Navyšování platů v prvních 5 letech – platy v konsorciu ELI ERIC se budou v důsledku dynamiky místního trhu práce výrazně zvyšovat, konkrétně v rozpětí 5–10 % ročně.	5	3	Plánování a dialog se zaměstnanci vytvářející očekávání
Zastarávání vybavení/komponent – technologie v oblasti laserových systémů se bude v nadcházejícím roce rychle vyvíjet a existuje riziko, že konsorcium ELI nebude konkurenceschopné, pokud nebude průběžně vynakládat kapitálové výdaje.	3	4	Plánování ve formě technologického plánu; snaha zajistit doplňkové financování
Špatné počáteční zkušenosti uživatelů – újmy na začátku v důsledku a) nedostatečné výkonnosti zařízení, b) nedostatečné podpory ze strany zaměstnanců nebo c) špatné komunikace / řízení očekávání. To může způsobit špatnou pověst mezi výzkumnými pracovníky a velmi pomalé zahájení využívání služeb.	3–4	4–5	Již od počátku úzce spolupracovat s „přátelskými uživateli“, provádět průzkumy spokojenosti uživatelů a nabízet „recepční“ služby.
Nezdar úspěšné integrace zařízení ELI – v důsledku problémů v oblasti řízení/správy dojde ke zpoždění nebo selhání fúze organizací. To vede ke zvýšení nákladů a k poškození integrity a pověsti konsorcia ELI-ERIC.	2	5	Pečlivé sledování vedení, „řízení změn“ a vzdělávací semináře podporované na vysoké úrovni, specializované zdroje a realistická časová očekávání

PŘÍLOHA II

ODHAD PROVOZNÍCH NÁKLADŮ A PŘÍSPĚVKŮ KONSORCIA ELI ERIC

1) **Účelem tohoto dokumentu je poskytnout:**

a) základní odhad provozních nákladů konsorcia ELI ERIC na vysoké úrovni založený na rozsahu operací popsaném v analýze nákladů na základě vzájemného hodnocení konsorcia ELI DELIVERY založeného v roce 2019,

b) mechanismus pro výpočet příspěvků členů, pozorovatelů a dalších přispěvatelů.

2) **Provozní náklady**

a) Celkový provozní rozpočet zahrnuje náklady na provoz předpokládané pro plnění úkolů a činností konsorcia ELI ERIC v souladu se stanovami.

i. Počáteční provoz (2020–2021);

ii. Stabilní provoz (od roku 2022);

iii. Modernizace

b) Počáteční provozní období odpovídá období, ve kterém má být uživatelům zpřístupněno vědecké přístrojové vybavení prostřednictvím konsorcia ELI ERIC. Rozpočet zahrnuje náklady na zahájení uživatelského programu, posílení laserových zdrojů, tzv. beamlines a náhradní díly. Nezahrnuje náklady na výstavbu nebo zavádění. Následující tabulka shrnuje výsledky analýzy nákladů a předpokládaný odhad:

(EUR)

Provozní náklady konsorcia ELI ERIC	2020	2021	2022	2023	2024
ELI-ALPS	—	15 404 000	17 998 000	20 883 000	22 000 000
ELI-BL	—	25 067 000	25 142 000	25 214 000	25 250 000
Sídlo konsorcia ELI ERIC	300 000	2 551 000	2 564 000	2 600 000	2 600 000
Celkem	**300 000**	**43 022 000**	**45 704 000**	**48 697 000**	**49 850 000**

c) Předpokládá se, že stabilní provoz bude zahájen v roce 2022 a bude zahrnovat veškeré odhadované náklady ve fázi udržitelného provozu. Odhad ročního základního plánovaného rozpočtu stabilního provozu na období 2022–2024 je uveden v tabulce výše.

d) Náklady na modernizaci a vývoj souvisejí s potřebou udržovat světově jedinečné a špičkové kapacity zařízení ELI. Ty zde nejsou uvedeny. Konkrétní oblast působnosti, investiční činnosti a projekty v oblasti modernizace podléhají rozhodnutí valného shromáždění konsorcia ELI ERIC v souladu se stanovami konsorcia ELI ERIC.

3) **Příspěvky**

a) Celková výše příspěvků, které mají hradit členové a pozorovatelé, je stanovena v ročním rozpočtu v souladu s pětiletým finančním plánem a ročním plánem činnosti, které schvaluje valné shromáždění. Roční plán činnosti se každoročně upravuje.

b) Valné shromáždění rozhoduje o příspěvcích strategických partnerů individuálně.

c) Není-li dohodnuto jinak, odečítají se veškeré příspěvky obdržené podle odstavce 3b od příspěvku podle odstavce 3a.

d) Příspěvky na počáteční provoz

i. Příspěvek hostitelských členů v průběhu počátečního provozního období specifického pro každé příslušné zařízení ELI bude činit 50 % rozpočtu jejich příslušného zařízení ELI.

ii. Následující nehostitelské země se jako zakládající členové zavázaly poskytnout následující *celkové peněžité příspěvky* na počáteční provozní období 2020–2021:

Itálie 2 550 000 EUR

Litva 200 000 EUR

iii. Následující země se připojí ke konsorciu ELI ERIC jako zakládající pozorovatelé během počátečního provozního období:

Německo

Bulharsko

Zakládající pozorovatelé jsou země, které mají v úmyslu připojit se ke konsorciu ELI ERIC jako plnohodnotní členové, ale nejsou schopny se k členství zavázat v době jeho založení. Nevztahuje se na ně poplatek pozorovatele a nemají hlasovací právo ve valném shromáždění.

iv. Každý nový člen přispívá během počátečního provozního období na základě dohody s valným shromážděním s přihlédnutím k očekávanému budoucímu využití ELI.

v. Pozorovatel přispívá během počátečního provozního období pevným poplatkem ve výši 250 000 EUR ročně, případně podle rozhodnutí valného shromáždění v souladu se stanovami konsorcia ELI ERIC. To se nevztahuje na zakládající pozorovatele.

vi. Hostitelští členové uhradí jakýkoli schodek provozního rozpočtu svých příslušných zařízení ELI, přičemž mají možnost poskytovat věcné příspěvky. Tyto příspěvky se vypočtou podle výše celkového příspěvku daného hostitelského členského státu.

vii. Česká republika poskytuje roční peněžitý příspěvek ve výši 2 000 000 EUR na zajištění provozních nákladů sídla konsorcia ELI ERIC, a to jak během počátečního provozu, tak v průběhu stabilního provozu.

e) Příspěvky na stabilní provoz

i. Člen přispívá do rozpočtu na stabilní provoz na základě zásady proporcionality svého využívání konsorcia ELI ERIC.

Členské příspěvky zohledňují průměrné procento využívání konsorcia ELI ERIC v předchozích třech letech. V případě nových členů se příspěvek stanoví s přihlédnutím k očekávanému budoucímu využívání konsorcia ELI ERIC a zařízení ELI.

ii. Hostitelští členové společně přispívají 20 % do rozpočtu stabilního provozu. Příspěvek každého hostitelského členského státu je úměrný rozpočtu jeho příslušného zařízení ELI.

iii. Žádný nehostitelský členský stát nehradí v prvních pěti letech více než 25 % provozních nákladů.

iv. Pozorovatel přispívá do rozpočtu stabilního provozu pevně stanoveným poplatkem ve výši 250 000 EUR ročně nebo podle rozhodnutí valného shromáždění v souladu se stanovami konsorcia ELI ERIC.

v. Hostitelské členské státy během prvních dvou let období stabilního provozu pokrývají rovněž veškeré případné schodky provozního rozpočtu svých příslušných zařízení ELI v případě, že nejsou pokryty jinak, přičemž mají možnost poskytovat věcné příspěvky. Tyto příspěvky se vypočtou podle výše celkového příspěvku daného hostitelského členského státu.

f) Věcné příspěvky

i. Je možné poskytovat věcné příspěvky na podporu počátečního a stabilního provozu; tyto příspěvky musí být v souladu s čl. 3 písm. a) a musí být založeny na schválení valným shromážděním. Věcné příspěvky jsou omezeny na úrovně zajišťující dostatečné peněžní toky na udržení efektivity provozu konsorcia ELI ERIC.

ii. Věcné příspěvky stanovuje konsorcium ELI ERIC před přijetím ročního rozpočtového závazku, který přezkoumává správní a finanční výbor konsorcia ELI ERIC a schvaluje valné shromáždění. Po schválení s nimi bude zacházeno jako s příspěvky ve formě peněžních ekvivalentů s ohledem na hlasovací práva / váhy hlasů.

iii. Věcné příspěvky jsou poskytovány na základě dohody o věcných příspěvcích mezi konsorciem ELI ERIC a poskytující stranou.

g) Údaje o příspěvcích

i. Zakládající členové navrhli následující příspěvky na odhadované provozní náklady konsorcia ELI ERIC (v EUR v cenách z roku 2020); tyto návrhy jsou orientační a mohou se měnit na základě dalších příspěvků budoucích členů a skutečných nákladů na provoz zařízení ELI:

(EUR)

Člen konsorcia ELI ERIC	2020	2021	2022	2023	2024
Česká republika (včetně schodku + sídlo)	—	26 117 500	25 449 000	25 539 000	25 575 000
Maďarsko (včetně schodku)	—	14 454 500	16 305 000	19 208 000	20 325 000
Itálie	300 000	2 250 000	3 750 000	3 750 000	3 750 000
Litva	—	200 000	200 000	200 000	200 000
Celkem	**300 000**	**43 022 000**	**45 704 000**	**48 697 000**	**49 850 000**

PŘÍLOHA III

ČLENOVÉ A POZOROVATELÉ

ČLENOVÉ

Země	Zastupující subjekt
Česká republika	1) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 2) Akademie věd České republiky
Maďarsko	Ministerstvo pro inovace a technologie
Itálie	Národní rada pro výzkum
Litva	1) Vilniuská univerzita 2) Středisko pro fyzikální vědy a technologie

POZOROVATELÉ

Země	Zastupující subjekt
Německo	1) Spolkové ministerstvo školství a výzkumu 2) Helmholtz Zentrum Dresden-Rossendorf
Bulharsko	1) Ministerstvo školství a vědy 2) Institut elektroniky Bulharské akademie věd

Dodatek

PROVOZNÍ MODEL ŘÍZENÍ KONSORCIA ELI ERIC

SOUVISLOSTI

Tento dokument popisuje strategii konsorcia ELI-ERIC při poskytování služeb svým členům ve formě „přístupu uživatelů" a způsob, jakým provede integraci zařízení ELI. Popisuje cíle konsorcia ELI-ERIC tak, jak jsou uvedeny ve stanovách konsorcia ELI-ERIC. Definuje rovněž způsob přenesení odpovědnosti z hostitelských institucí ELI – institucionálních partnerů, kteří vybudovali zařízení ELI – na organizaci ELI-ERIC Popisuje rámec systému řízení konsorcia ELI ERIC a provozní dohody, jakož i informace propojující členské příspěvky a vyčíslení nákladů.

HLEDISKA

Tento dokument má pomoci objasnit členům a potenciálním členům způsob řízení a sdílení zařízení, a to zejména v přechodném období mezi výstavbou a stabilním provozem.

Popisuje budoucí systém řízení konsorcia ELI ERIC a jeho vztah ke strategii integrace řízení a provozu zařízení ELI. I nadále obsahuje určité informace o kalkulaci nákladů a jejich vztahu k příspěvkům a mezníkům integrace. Obsahuje i nástin budoucích dohod o provozování mezi konsorciem ELI ERIC a hostitelskými institucemi, které zařízení ELI vybudovaly.

Tento dokument obsahuje rovněž seznam významných definic použitých v tomto a dalších zakládacích dokumentech pro účely diskuse o tématech souvisejících s konsorciem ELI ERIC.

1. ÚČEL A OBLAST POUŽITÍ TOHOTO DOKUMENTU

Konsorcium Extreme Light Infrastructure ERIC (dále jen „konsorcium ELI ERIC") vstupuje do fáze provozu v roce 2019.

Tento dokument popisuje cíle konsorcia ELI ERIC, které jsou uvedeny ve stanovách konsorcia ELI ERIC a na základě doprovodného dokumentu nazvaného *Technický a vědecký popis ELI*. Tento dokument popisuje, jak bude konsorcium ELI ERIC svým členům poskytovat služby ve formě „přístupu uživatelů" a jak provede integraci jednotlivých zařízení ELI do jediné organizace. Poskytuje rámec pro přechod odpovědnosti z hostitelských institucí ELI – institucionálních partnerů, kteří vybudovali zařízení ELI – na organizaci ELI ERIC, aby mohla plnit svůj mandát a koordinovat zařízení ELI v souladu se stanovami konsorcia ELI ERIC.

Technický a vědecký popis ELI definuje vědecký a technický rozsah ELI a sděluje, „co" konsorcium ELI ERIC uživatelům ve svých zařízeních poskytuje, a kdy budou tato zařízení k dispozici. Dokument uvádí prvky rozpočtu i harmonogramu. Tyto informace odkazují na stanovy konsorcia ELI ERIC a jsou základem dohod mezi konsorciem ELI ERIC a hostitelskými zeměmi o tom, jak zpřístupnit zařízení ELI z hlediska „přístupu uživatelů".

2. POSLÁNÍ A PŮSOBNOST KONSORCIA ELI ERIC

Konsorcium ELI ERIC je výzkumná infrastruktura podporující experimenty a vývoj pokročilých technologií založených na extrémních interakcích světla s hmotou při nejvyšších intenzitách, nejkratších časových intervalech a nejširším spektrálním rozsahu. To je v souladu se stanovami konsorcia ELI ERIC. Cílem výzkumné infrastruktury je poskytovat světovou špičku v oblasti nástrojů a zařízení pro multidisciplinární vědecké a technické uplatnění.

2.1. Politika vědeckého hodnocení

Podle stanov konsorcia ELI ERIC („Politika vědeckého hodnocení") konsorcium ELI ERIC „…zajišťuje, aby výzkum prováděný s využitím ELI splňoval nejvyšší standardy kvality a excelence, a podporuje školení a výměnu osvědčených postupů. Posouzení dopadů poskytne informace o politice výzkumu a o přidělování zdrojů, které tyto normy podporují". Toto hodnocení je v kompetenci konsorcia ELI ERIC a je podporováno všemi členy.

Konsorcium ELI ERIC zavede kvalitní systém monitorování a zajišťování konzistentní excelence při usnadňování vědeckého výzkumu. V tomto ohledu bude spolupracovat s Mezinárodním vědeckým a technickým poradním výborem (dále jen „výbor ISTAC") a se strategickými partnery a bude využívat podpory odborných poradců. Tento systém musí být strukturovaný, reprodukovatelný a musí být uplatňován konzistentně ve všech zařízeních konsorcia ELI ERIC. Tento systém bude základním pilířem celkového systému řízení konsorcia ELI ERIC.

2.2. **Přístup uživatelů**

Pro jednoznačnost se „přístupem uživatelů“ rozumí přístup k jednotlivým zařízením ELI pro účely vědeckého výzkumu s důrazem na publikování a vytváření nových znalostí. Stanovy konsorcia ELI ERIC jednoznačně uvádějí (viz „Politika v oblasti přístupu uživatelů“) zásady otevřené politiky přístupu uživatelů založené na excelenci.

Přístup k zařízením ELI bude konkurenceschopný, mezinárodní a otevřený uživatelům z členských zemí i mimo ně na základě zásad stanovených v Chartě Evropské unie pro přístup k výzkumným infrastrukturám ([1]). Každý „přístup uživatelů“ musí být předmětem vzájemného hodnocení. Konsorcium ELI ERIC zajistí společný přístupový bod pro uživatele reagující na jednotnou výzvu k předkládání návrhů, který bude integrovaným způsobem zahrnovat všechny dostupné schopnosti zařízení ELI.

Pokud je přístup „otevřený“, znamená to, že zařízení ELI jsou otevřena potenciálním výzkumným pracovníkům z jakékoli země. „Otevřeností“ se rovněž rozumí to, že údaje a jejich případné využití v publikacích musí být dostupné každému a každý musí mít možnost je přezkoumat.

Kromě „otevřeného“ přístupu existuje také přístup „soukromý“, který si platí konkrétní uživatel, a výsledky ve formě údajů proto mohou být majetkem tohoto uživatele a mohou být „uzavřené“.

Budou existovat rovněž možnosti přístupu k rozvoji technologií v oblasti spolupráce na inovačních iniciativách a zadávání veřejných zakázek. Odborná příprava a vzdělávání v oblasti kapacit je pro členy a pro Evropský výzkumný prostor prioritou, ale může se vztahovat i na jiné subjekty než členy. Plánuje se rovněž komerční využívání v mezích běžně používaných v obdobných výzkumných infrastrukturách.

2.3. **Technické inovace**

Kromě vědeckého poslání a působnosti je posláním konsorcia ELI ERIC rovněž usilovat o excelenci v oblasti technických inovací. Podle stanov konsorcia ELI ERIC je konsorcium ELI ERIC odpovědné za „… vývoj politiky a strategie pro účely inovací včetně duševního vlastnictví, využívání know-how a podpory průmyslového rozvoje a uživatelů.“ Stanovy konsorcia ELI ERIC definují základní parametry „inovační a průmyslové politiky“ se záměrem řídit strategické činnosti v těchto oblastech. Tyto činnosti jsou považovány za plně integrované a odpovědnost za ně nese konsorcium ELI ERIC od svého založení.

3. **CÍLE KONSORCIA ELI ERIC**

Všechna zařízení ELI společně vytvoří nejunikátnější a nejvyspělejší uživatelské laserové výzkumné centrum svého druhu, čímž se Evropa postaví do čela této inovativní oblasti. Konsorcium významně přispěje k rozvoji širšího Evropského výzkumného prostoru a posílí vazby mezi výzkumnými pracovníky ve střední a východní Evropě a v západní Evropě.

Zařízení ELI jsou budována s ohledem na koncepční návrh „Bílé knihy“ ELI, vytvořený během přípravné fáze. Ten se stal základem pro aktuální návrh a provádění konsorcia ELI jako integrované organizace, jakož i pro každé jednotlivé zařízení ELI.

3.1. **Úloha a odpovědnost konsorcia ELI ERIC**

Jak je uvedeno ve stanovách konsorcia ELI ERIC pod záhlavím „Úkoly a činnosti“, „konsorcium ELI ERIC bude provozovat ELI jako jednotnou výzkumnou infrastrukturu složenou ze zařízení ELI vybudovaných prostřednictvím prováděcích projektů.“

Kromě konkrétních povinností uvedených ve stanovách konsorcia ELI ERIC pojem „provozovat“ konkrétně znamená, že konsorcium ELI ERIC má od svého založení jasné poslání a odpovědnost za provoz výzkumné infrastruktury. To zahrnuje:

— stanovení celkové strategie;

— poskytování a podporu účinného přístupu k výzkumné infrastruktuře;

— stanovení společných standardů a zlepšení interoperability mezi zařízeními ELI;

— poskytování nebo podporu odborné přípravy a usnadňování mobility výzkumných pracovníků a technických a administrativních pracovníků;

— podporu činností v oblasti přenosu technologií.

3.2. **Časový harmonogram a přechod do provozu**

Počáteční provozní období je přechodné časové období, kdy zařízení ELI dokončují fázi provádění nebo výstavby a zahajují fázi provozu. To znamená, že se zde překrývají aktivity ze dvou odlišných fází. Neexistuje žádný určitý okamžik, kdy dojde k jednoznačnému přechodu z jedné fáze do druhé. Zařízení ELI jsou dokončována podle vzájemně nezávislých harmonogramů.

([1]) https://op.europa.eu/s/pcrm

Z tohoto důvodu určí konsorcium ELI ERIC a hostitelské instituce (právní subjekty odpovědné za zařízení ELI) kombinaci technických a organizačních mezníků, které budou tento přechod postupně vymezovat. Pro více informací o této problematice viz oddíl 4 a 5.

Počáteční provozní období odpovídá období, v němž bylo dokončeno zajištění vědeckého přístrojového vybavení, jež má být zpřístupněno uživatelům prostřednictvím konsorcia ELI ERIC, které je předmětem vzájemného hodnocení. Toto období je naplánováno na období 2019–2021 a je specifické pro každé příslušné zařízení ELI.

V tomto období budou uzavřeny provozní dohody mezi konsorciem ELI ERIC a hostitelskými institucemi. Tyto dohody podporované příslušnými hostitelskými členy umožní konsorciu ELI ERIC a hostitelským institucím organizovat přístup uživatelů vybraných konsorciem ELI ERIC k zařízením ELI. Tyto dohody umožní rovněž převod přímé odpovědnosti za provoz na konsorcium ELI ERIC.

Předpokládá se, že konsorcium ELI ERIC bude přímo provozovat zařízení ELI do konce roku 2021. Technický a vědecký popis ELI představuje přehled způsobu, jakým jsou technické systémy jednotlivých zařízení ELI zpřístupňovány uživatelům online. Cílem prvních let provozu je dosáhnout brzkého vědeckého úspěchu, aby se výzkumná obec ujistila o kvalitě nové výzkumné infrastruktury a aby se podařilo přilákat další uživatele.

Odpovědnost a povinnosti související s provozem zařízení ELI, sdílené mezi konsorciem ELI ERIC a hostitelskými institucemi, vyžadují jasnou identifikaci činností a zdrojů. Cílem zbývající části tohoto dokumentu je tyto rozdíly identifikovat a rovněž uvést, jak se může odpovědnost za činnosti a zdroje během přechodného období změnit.

4. ORGANIZACE

Jak je uvedeno ve stanovách konsorcia ELI ERIC, bude konsorcium ELI fungovat „… jako jediná organizace zahrnující zařízení ELI…“. Generální ředitel konsorcia ELI ERIC „odpovídá za každodenní řízení konsorcia ELI s náležitou péčí a v souladu s těmito stanovami, s pokyny a usneseními valného shromáždění a s příslušnými právními požadavky.“ To znamená, že institucionální rámec konsorcia ELI ERIC zajišťuje koordinované a konzistentní provozní řízení *napříč* všemi zařízeními ELI (horizontální provoz) a současně zajišťuje i nejlepší možnou nabídku vědeckých služeb na základě optimalizace procesů, zdrojů a technických schopností jednotlivých zařízení ELI (vertikální provoz).

4.1. Organizační model

Cílem řídicí a správní struktury konsorcia ELI ERIC je zajistit integrovanou provozní kapacitu, jak to vyžadují stanovy konsorcia ELI ERIC. Obrázek 1 níže zobrazuje orgány a výbory – valné shromáždění, generálního ředitele, výbor ISTAC a správní a finanční výbor – konsorcia ELI ERIC, jakož i provozní řízení konsorcia ELI a jeho vztah k zařízením ELI.

Obrázek 1

Model integrovaného provozu ELI ERIC se zařízeními ELI

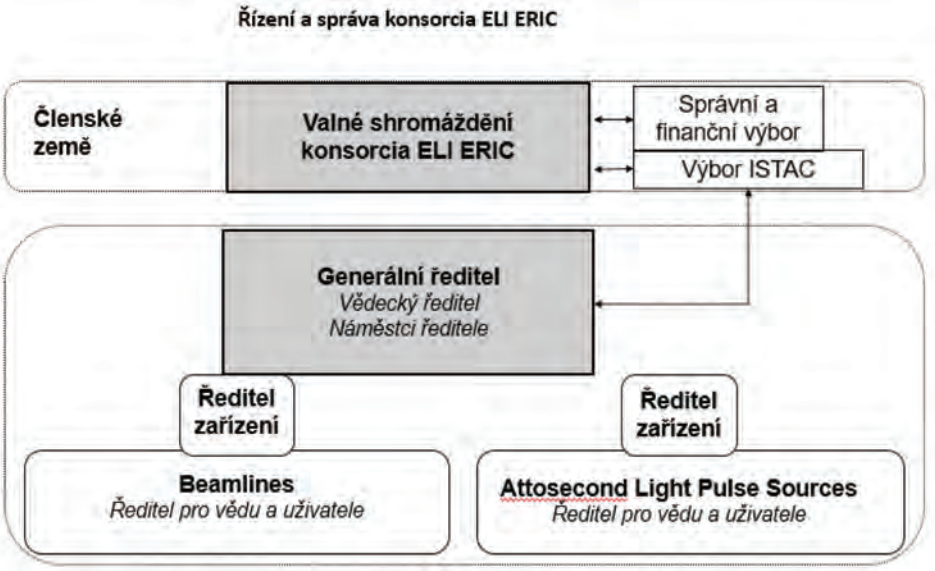

Valné shromáždění společně s generálním ředitelem stanovuje klíčové politiky, které budou platné pro všechna zařízení ELI, budou monitorovány konsorciem ELI ERIC a podporovány hostitelskými institucemi. V praxi tyto politiky vypracovává generální ředitel společně s řediteli jednotlivých zařízení s cílem zajistit příslušné vstupy a vzájemnou shodu. Tyto politiky poskytují základ systému řízení konsorcia ELI ERIC, definici „jak“ a podle jakého standardu bude (budou) organizace fungovat.

Jakmile budou stanoveny politiky, bude hrát významnou roli provozní řízení při podrobnějším rozpracování systému řízení konsorcia ELI ERIC, který představuje komplexní rámec pro provádění politik určených valným shromážděním a generálním ředitelem. Cílem je dosažení „integrovaného organizačního modelu“, podle něhož se bude řídit veškeré rozhodování a který bude fungovat společně pod jednou správou a jedním vedením.

Během počátečního provozního období budou zařízení ELI a jejich hostitelské instituce fungovat podle dohod o provozu zařízení ELI a začnou přebírat stejný systém řízení konsorcia ELI ERIC. Začlení do svých organizačních struktur stejné procesy a pravidla a budou dodržovat společnou komunikační politiku. Pravidla a postupy mohou být upraveny tak, aby vyhovovaly místním podmínkám, avšak pod společným vedením.

Organizační integrace bude dosaženo, jakmile bude v plném rozsahu přijat systém řízení a struktura konsorcia ELI ERIC a provozní odpovědnost bude řízena v rámci jediné právnické osoby. V tomto okamžiku již nebudou dohody o provozu zařízení ELI zapotřebí.

4.2. **Systém řízení konsorcia ELI ERIC**

Po zřízení konsorcia ELI ERIC nastane „přechodné období“, v němž bude konsorcium ELI ERIC působit jako centrální uzel koordinující provoz zařízení ELI po dobu zavádění integrovaného organizačního modelu.

Cílem tohoto přístupu je vytvořit systém splňující normu ISO 9001, který však nemusí nutně směřovat k získání certifikace ISO. Tento přístup, který využívají i jiné výzkumné infrastruktury v Evropě, je vhodný pro potřeby konsorcia ELI i pro účely poskytnutí struktury umožňující založení organizace – zejména s ohledem na přechodnou fázi, během níž bude dosaženo integrace zařízení ELI – a pro prosazování souladu jakosti v budoucnosti. Jedná se o systém „založený na procesech“, který zahrnuje čtyři hlavní úrovně podpůrné dokumentace od obecné (strategické) po konkrétní (provozní), jak je uvedeno níže.

Obrázek 2

Přehled vrstev systému řízení

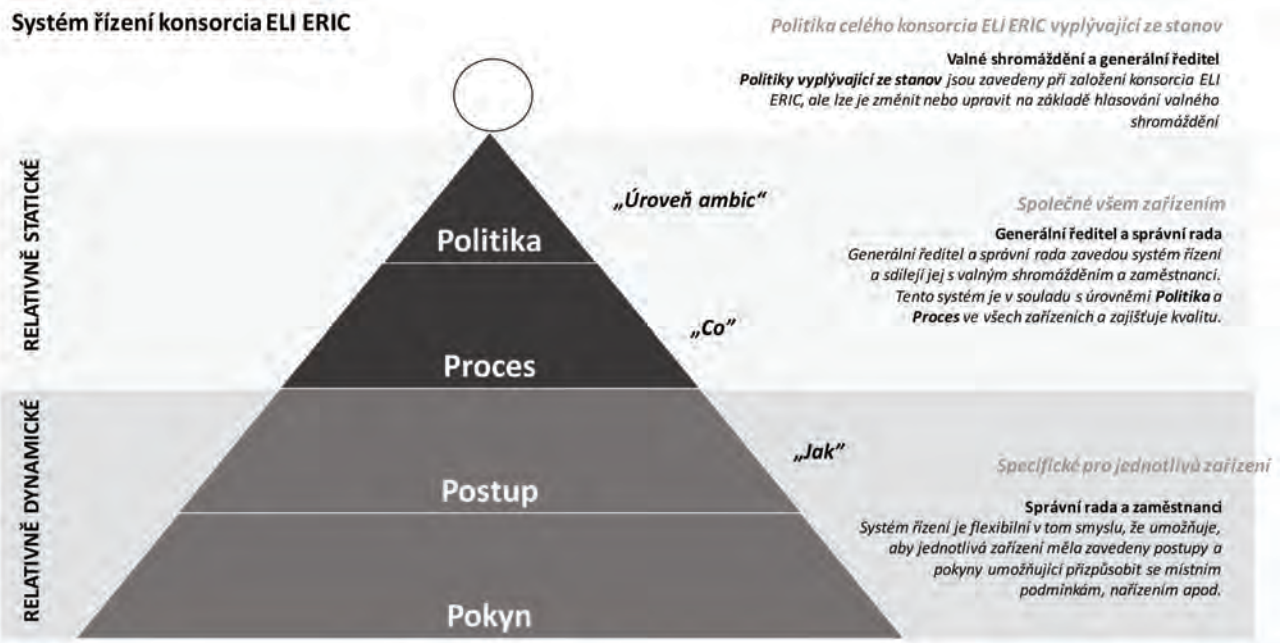

Tento systém řízení má čtyři vrstvy:

— Politika – strategická úroveň: dokument, o němž se rozhoduje na úrovni valného shromáždění a k jeho změnám dochází jen velmi zřídka

— Proces – taktická úroveň: dokument, o němž se rozhoduje na úrovni generálního ředitele a vedení; může jej upravovat/doplňovat generální ředitel a vedení

— Postup – provozní úroveň: tyto dokumenty lze měnit/upravovat na úrovni organizace

— Pokyny – nižší než provozní úroveň (osvědčené postupy atd.): účelem pokynů je přizpůsobit postupy místní realitě.

Politiky a postupy budou rozhodujícím faktorem při organizaci sbližování jednotlivých zařízení ELI s cílem dosáhnout plné integrace v souvislosti s přechodnou fází. Zajistí, aby se postupy, pravidla a pokyny, které jsou ve většině případů stanovovány a přijímány na místní úrovni, postupně slaďovaly a usnadnily případný právní přechod k plné integraci.

Cílem této práce je připravit a provádět klíčové politiky vymezené ve stanovách konsorcia ELI ERIC, jakož i prováděcí postupy. Toho bude dosaženo prostřednictvím intenzivní spolupráce mezi řídícími pracovníky zařízení ELI a konsorcia ELI-DC (budoucí podoba konsorcia ELI ERIC.) Veškeré politiky budou předkládány ke schválení valnému shromáždění konsorcia ELI ERIC.

Při podpoře této činnosti budou využiti konzultanti se zkušenostmi s normou ISO 9001. Pokud jde o přijetí a provádění politik a postupů, je tento úkol zjevně závislý na načasování v souvislosti se založením konsorcia ELI ERIC. Přípravné práce však mohou být zahájeny již od samého počátku projektu, a to i v rámci konsorcia ELI-DC, přičemž budou navazovat na práce provedené zejména v rámci projektu ELITRANS.

Návrh a provádění právního přechodu od provozu založeného na provozních dohodách k plně integrovanému provozu (ELI) spočívá ve vypracování a provedení právních opatření směřujících k „přechodu“ zařízení ELI od provozu na základě provozních dohod k přímému provozu zajišťovanému konsorciem ELI ERIC.

Tento právní přechod bude nutno pečlivě naplánovat tak, aby byly stanoveny podmínky a načasování předání rizik, odpovědnosti, aktiv a finančních závazků konsorciu ELI ERIC. To bude v příslušných a nezbytných případech zahrnovat rozsáhlou hloubkovou kontrolu s podporou právních odborníků a konzultantů ve spolupráci se zaměstnanci konsorcia ELI ERIC a s hostitelskými institucemi zařízení ELI.

Integrace řízení a přechod na jedinou organizaci vyžaduje systémy podpory IT pro sdílení informací a správu zdrojů a rizik v rámci konsorcia ELI. Tento úkol bude mít dvě hlavní dimenze:

— sladění strategií jednotlivých zařízení ELI z hlediska IT systémů „back-office“ tak, aby poskytovaly skutečně jednotné prostředí jak zaměstnancům ELI, tak externím uživatelům;

— návrh a počáteční provádění systému plánování podnikových zdrojů pro konsorcium ELI.

První rozměr bude vycházet ze situační analýzy provedené již v rámci předchozího projektu H2020 (ELITRANS) a na základě doporučení poskytnutých IT manažery jednotlivých zařízení ELI. Zaměří se zejména na standardizaci řešení a zařízení – zejména pro účely interní komunikace a sdílení informací. Samotné provádění sladěných strategií bude vzhledem k nákladům přesahovat rámec tohoto projektu.

Druhý rozměr bude představovat vymezení podrobných požadavků integrovaného systému ERP konsorcia ELI a prováděcího plánu. Celková strategie by měla zohledňovat zejména stávající původní systémy řízení zdrojů, které jsou v současné době využívány v zařízeních ELI, dopad místních právních předpisů (zejména v oblasti lidských zdrojů) a vyvíjející se potřeby v průběhu přechodu vzhledem k tomu, že požadavky a podmínky podávání zpráv se budou nutně vyvíjet.

Práce budou probíhat ve dvou fázích, přičemž fáze návrhu vyústí v předložení strategie a investičního plánu ke schválení řídícím orgánům konsorcia ELI ERIC a počáteční fáze implementace a zavádění se zaměří na klíčové komponenty systému ERP.

Celková fáze přechodu bude vyžadovat důkladné proškolení s cílem usnadnit přijetí vyvíjejících se podmínek řízení a podpůrných systémů integrované organizace. Bude provedeno počáteční posouzení potřeb školení a časový harmonogram opatření v oblasti školení a následně bude poskytováno školení, které bude předmětem pravidelných revizí.

Opatření v oblasti školení budou mít nutně různé podoby a nastavení (online, na místě), přičemž budou v případě potřeby zahrnovat účast konzultantů a využívání digitálních technologií. Některé prvky budou společné pro všechny zaměstnance konsorcia ELI, avšak budou zvažovány i některé prvky přizpůsobené na míru s cílem řešit zvláštnosti jednotlivých zařízení. Důležitou součástí školicích opatření bude podpora rozvoje společné podnikové kultury v rámci organizace.

4.3. **Strategické oblasti politiky**

Valné shromáždění konsorcia ELI ERIC uskutečňuje řízení prostřednictvím politik a pravidel zavedených valným shromážděním a/nebo generálním ředitelem. Systém řízení konsorcia ELI ERIC převede politiky z úrovně „správy“ na procesy a postupy na „provozní“ úrovni tak, aby byly v klíčových strategických oblastech konzistentní. Následující oddíl obsahuje popis devíti (9) strategických oblastí včetně ukazatelů přechodu odpovědnosti na integrovaný organizační model.

4.3.1. *Správa*

Od začátku se rozumí, že veškerá politická rozhodnutí za konsorcium ELI ERIC vydává valné shromáždění konsorcia ELI ERIC, kterému poskytuje poradenství výbor ISTAC a správní a finanční výbor. Generální ředitel jakožto statutární zástupce konsorcia ELI ERIC a jeho jediný výkonný orgán odpovídá za každodenní řízení konsorcia ELI ERIC a spolupracuje s řediteli jednotlivých zařízení na koordinaci provozu. Finanční odpovědnost nese i nadále valné shromáždění konsorcia ELI a jeho delegáti, kteří přímo zastupují jeho členy.

4.3.2. *Politika vědeckého hodnocení*

Veškerá rozhodnutí týkající se přístrojového vybavení, cílových skupin uživatelů a stanovení priorit pro „přístup uživatelů" schvaluje valné shromáždění a koordinuje a provádí je generální ředitel v úzké spolupráci s řediteli jednotlivých zařízení. „Politika vědeckého hodnocení" je stanovena v článku 7 stanov konsorcia ELI ERIC a je podrobně popsána v kapitole 2.1 této přílohy.

4.3.3. *Přístup uživatelů*

Politika v oblasti přístupu uživatelů je politikou vyplývající ze stanov a poskytuje nejdůležitější pokyny valného shromáždění týkající se přístupu uživatelů. Podle stanov konsorcia ELI ERIC schvaluje veškerý přístup generální ředitel po přezkoumání jmenovanou komisí pro vzájemné hodnocení včetně ustanovení pro místní výzkumné pracovníky. Jakmile jsou zařízení ELI zpřístupněna, je „přístup uživatelů" zaručen. Konsorcium ELI ERIC je pověřeno správou integrovaného systému pro koordinaci uživatelů a zavedením společného systému zajišťování kvality služeb poskytovaných uživatelům.

4.3.4. *Rozpočet*

Rozpočet konsorcia ELI ERIC zahrnuje plný rozsah nákladů konsorcia ELI ERIC na „přístup uživatelů" a nákladů vztahujících se k zařízením ELI. Kapitálové investice nejsou součástí provozních výdajů, ale podléhají schválení valným shromážděním konsorcia ELI ERIC ve vztahu k poslání konsorcia ELI ERIC a mají zásadní význam pro zachování vědecké a technologické excelence zařízení ELI po celou dobu jeho fungování. Příspěvky členů jsou zcela transparentní a v souladu s plánovanými aktivitami a mají peněžitou nebo věcnou formu v souladu s finančními pravidly konsorcia ELI ERIC.

4.3.5. *Politika zaměstnanosti*

Zaměstnanci jsou „integrováni" do konsorcia ELI ERIC, kde jsou plně k dispozici a jsou zaměstnáváni nebo vysíláni v souladu s pravidly schválenými valným shromážděním konsorcia ELI ERIC. Zaměstnanecká politika konsorcia ELI ERIC bude uplatňována ve všech zařízeních ELI, stejně jako kodex chování konsorcia ELI ERIC.

4.3.6. *Správa technologií*

Správou technologií se rozumí provoz a údržba zařízení, jako jsou primární nebo sekundární zdroje a uživatelské vybavení. Její součástí je povinnost zajištění dostupnosti a odpovědnost za provoz. Zahrnuje také související software, podpůrné systémy a workshopy. To zahrnuje politiku v oblasti technologického rozvoje a inovační politiku..

4.3.7. *Správa lokalit zařízení*

Řízení bezpečnosti a environmentální řízení, jakož i údržba, bezpečnost, dohled a přístup k zařízením ELI podléhají zásadám bezpečnosti a ochrany životního prostředí konsorcia ELI ERIC.

4.3.8. *Právní otázky a odpovědnost*

Tyto aspekty provozu řídí konsorcium ELI ERIC jako mezinárodní organizace za účelem osvobození od DPH; v hostitelských a členských zemích je uznáváno jako celoevropský subjekt s právní způsobilostí. Zohledňuje právní odpovědnost a závazky jednotlivých zařízení ELI. Tato oblast se může řídit více politikami, například „politikou duševního vlastnictví", „politikou ochrany údajů", apod.

4.3.9. *Administrativa*

Jedná se o činnosti řízené v souladu s politikami a pravidly konsorcia ELI ERIC, které zahrnují mimo jiné informační systémy a systémy účetnictví pro vedení, zadávání zakázek, plánování logistiky, systémy IKT, lidské zdroje a řízení zdrojů a rozpočtů ve vztahu k těmto činnostem. To zahrnuje zejména „Pravidla pro zadávání veřejných zakázek" a „Politiku IKT" včetně opatření v oblasti kybernetické bezpečnosti.

4.4. **Načasování přechodného období**

Přístup k integraci činností podle integrovaného organizačního modelu konsorcia ELI ERIC může být uplatňován konzistentně ve všech zařízeních ELI, avšak každá hostitelská země má individuální pohled na to, jak rychle a do jaké míry může být její zařízení ELI začleněno do konsorcia ELI ERIC. Jeden přístup nemusí být vhodný pro všechny, a mohou existovat právní a politické podmínky omezující rychlost a úroveň integrace.

Tabulka 1

Přechod zařízení ELI od distribuovaného integrovaného provozu

ntegrovaný organizační model konsorcia ELI ERIC	2019	2020	2021	2022
Správa	CZ/HU	CZ/HU	CZ/HU	CZ/HU
Vědecká politika	CZ/HU	CZ/HU	CZ/HU	CZ/HU
Přístup uživatelů	CZ/HU	CZ/HU	CZ/HU	CZ/HU
Rozpočet	CZ/HU	CZ/HU	CZ/HU	CZ/HU
Politika zaměstnanosti	—	CZ	CZ	CZ/HU
Správa technologií	—	CZ	CZ	CZ/HU
Správa zařízení	—	CZ	CZ	CZ/HU
Zákonná odpovědnost	—	CZ	CZ/HU	CZ/HU
Administrativa	—	CZ	CZ/HU	CZ/HU

To znamená, že některé činnosti mohou být integrovány, zatímco jiné se po určitou dobu budou i nadále řídit dohodami o provozu zařízení ELI. Každý oddíl týkající se zařízení ELI popisuje také oznámený záměr jednotlivých hostitelských zemí ve vztahu k zařízení ELI umístěnému na jejich území a k přechodnému období. To je důležité, protože to souvisí rovněž s úrovní příspěvků jednotlivých hostitelů a úrovněmi příspěvků nehostitelů, jak je popsáno v oddíle 5.3.

5. ODHADOVANÉ NÁKLADY NA ZAŘÍZENÍ ELI

Aby bylo možné definovat podmínky potřebné pro dosažení dlouhodobé udržitelnosti, je třeba podrobně stanovit náklady a potenciální finanční zdroje. Jak je uvedeno ve stanovách konsorcia ELI ERIC, hlavní zásady pro využívání zařízení ELI a přidělování příspěvků členů na provozní náklady se zdokumentují v rámci samostatné politiky, kterou schvaluje valné shromáždění; to rovněž vytváří podmínky nezbytné k tomu, aby se předešlo významné a trvalé nerovnováze mezi tím, jak bude zařízení využívat vědecká obec jednotlivých členů, a příspěvky těchto členů.

V následujícím textu jsou uvedeny základní prvky pro stanovení nákladů, které lze uspořádat do následujících kategorií:

1) Výstavba – výdaje na kapitálové investice (kapitálové výdaje) před uvedením do provozu;

2) Provoz – provozní výdaje zpřístupnění na základě vzájemného hodnocení včetně některých výdajů na kapitálové investice (kapitálových výdajů) s cílem zachování specifikací a způsobilosti v té podobě, v níž jsou definovány ve zprávě ELI o provozních výdajích;

3) Budoucí modernizace – nové investice (kapitálové výdaje) potřebné ke zlepšení specifikací a dostupných nástrojů v reakci na požadavky hospodářské soutěže a uživatelů;

Následující text se zaměřuje na aspekty bodů 1 (Výstavba) a 2 (Provoz).

5.1. Výstavba

Celkové investice (náklady na výstavbu) zařízení ELI v průběhu celého období výstavby budou činit přibližně 509,3 milionu EUR, jak je podrobně popsáno v tabulce 2.

Tabulka 2

Náklady na výstavbu zařízení ELI

(EUR)

OLOŽKA	ELI BL	ELI ALPS	ELI
BUDOVA + POZEMEK	94 643	88 705	183 348
TECHNOLOGIE	181 876	105 435	287 311
SLUŽBY	7 601	9 788	17 389
ZAMĚSTNANCI	41 206	27 484	68 690
CELKEM	**325 326**	**231 412**	**556 738**

Tyto náklady nesou v plné výši hostitelské země prostřednictvím ESI fondů a vnitrostátního financování na základě projektů, které byly schváleny a jsou monitorovány vnitrostátními řídícími orgány. Investice do budov činily přibližně 30 %, do technologií 60 % a do personálu a služeb 10 %. Tyto náklady jsou z pozice konsorcia ELI ERIC nevratné a nebudou zohledněny v provozních nákladech konsorcia ELI ERIC.

5.2. **Provoz**

Závazek hostitelských členů umožňuje ostatním nehostitelským členům definovat postupný přístup k jejich budoucím závazkům a dosáhnout dlouhodobější udržitelnosti konsorcia ELI ERIC na základě příspěvků členů počínaje rokem 2019.

Tabulka 3

Odhadované provozní náklady konsorcia ELI ERIC na zařízení ELI

(tis. EUR)

	2019	2020	2021	2022	2023
Přímé náklady na zaměstnance	**2 772**	**5 895**	**8 789**	**9 370**	**9 632**
ELI-ALPS	*411*	*1 529*	*2 752*	*3 334*	*3 596*
ELI-BL	*2 361*	*4 366*	*6 036*	*6 036*	*6 036*
Přímé náklady na hardware	**3 530**	**7 980**	**11 423**	**11 823**	**12 536**
ELI-ALPS	*47*	*1 707*	*4 035*	*4 435*	*5 148*
ELI-BL	*3 483*	*6 273*	*7 388*	*7 388*	*7 388*
Nepřímé náklady	**4 904**	**12 347**	**19 615**	**21 303**	**23 285**
ELI-ALPS	*457*	*4 002*	*8 616*	*10 230*	*12 139*
ELI-BL	*4 447*	*8 346*	*10 999*	*11 074*	*11 146*
Náklady na zařízení ELI celkem	**11 205**	**26 223**	**39 826**	**42 496**	**45 453**
Head office	*1 531*	*2 477*	*2 551*	*2 564*	*2 641*
ELI ERIC celkem	**12 736**	**28 700**	**42 378**	**45 060**	**48 094**

Vstup nehostitelských členů v průběhu zakládající fáze umožňuje postupné zvyšování příspěvků v počátečním období a rozhodování o konečné úrovni a závazcích jejich příspěvků bezprostředně po zřízení konsorcia ELI ERIC. Včasný vstup umožňuje potenciálním členům podílet se na vymezování základních pravidel provozu zařízení ELI a současně postupné zvyšování finančních závazků na počátku.

Výše jsou uvedeny předpokládané provozní náklady zařízení ELI upravené o aktuální mezníky. Ty představují pravděpodobně horní hranici odhadu nákladů na přístup uživatelů v průběhu počátečního provozního období v závislosti na tom, zda se bude dařit dosahovat mezníků či nikoli. Odhady musí být stanovovány a sledovány každoročně po celou dobu trvání počátečního provozního období.

5.3. **Příspěvky**

Vazba mezi technickými i organizačními mezníky a příspěvky k usnadnění přechodu má zásadní význam. Hostitelské země jsou motivovány k dosahování mezníků a k integraci jednotlivých zařízení ELI do konsorcia ELI ERIC. To zajišťuje, aby nehostitelské země postupně zvyšovaly příspěvky na financování přístupu, činností a aktiv, nad nimiž vykonávají přímou kontrolu prostřednictvím řídících a správních orgánů konsorcia ELI ERIC.

Každý krok, který zařízení ELI a jeho příslušná hostitelská země učiní směrem k vyšší úrovni integrace, bude zároveň znamenat zvýšení odpovědnosti konsorcia ELI ERIC za „provoz" zařízení ELI. Úroveň odpovědnosti hostitelské země za přímé financování zařízení ELI, jakož i úroveň financování se tedy budou odpovídajícím způsobem snižovat.

Nehostitelské členské země budou uznávat pokrok při dosahování těchto mezníků, který se odrazí v úrovni příspěvků požadovaných od jednotlivých hostitelských zemí po dosažení jednotlivých mezníků a bude vyvažován příspěvky nehostitelských zemí. Mezi hostitelskými a nehostitelskými zeměmi jsou dohodnuty cílové úrovně příspěvků. Jednotlivé mezníky budou váženy a bude stanoveno načasování, které bude podrobně popsáno v dohodách o provozu zařízení ELI uvedených v čl. 3 odst. 1 stanov konsorcia ELI ERIC.

Tento přechod rizika, odpovědnosti, aktiv a finančních závazků tvoří základ funkčního modelu pro přechodné období. Zajišťuje technické a organizační závazky nehostitelských členů a současně je vyvažuje snižováním finančních závazků hostitelských členů.

Tento postupný systematický přístup je podporován dohodami o provozu zařízení ELI, které podrobně popisují přechod pro každé zařízení. „Předání" odpovědnosti je průběžně monitorováno a je základem pro roční plánování během počáteční fáze provozu. Dosažení jednotlivých mezníků bude předmětem přezkumu a bude zdokumentováno, přezkoumáno správním a finančním výborem a schváleno valným shromážděním.

Po skončení počátečního provozního období budou příspěvky stanovovány na základě zásady skutečného využívání.

6. **DOHODY O PROVOZU ZAŘÍZENÍ ELI**

Při zřízení konsorcia ELI ERIC ukončí zařízení ELI prováděcí fázi, dokončí instalaci a projde obdobím uvedení do provozu. Vlastníky zařízení ELI jsou místní právnické osoby v hostitelských zemích. Tyto místní subjekty mohou mít v případě, že jsou jmenovány zastupujícím subjektem daného hostitelského členského státu, ke konsorciu ELI ERIC formální právní vztah. To však není automatické a nemusí tomu tak být, pokud k tomu v hostitelské zemi neexistuje politický a právní základ.

Při zahájení provozu nebude bezprostředně možné přímo převést aktiva a vlastnictví zařízení nebo částí zařízení ELI na konsorcium ELI ERIC. Aby konsorcium ELI ERIC vykonávalo svůj mandát, umožňovalo uživatelům přístup k zařízením a „fungovalo", bude nutné uzavřít určité formální ujednání s hostitelskými zeměmi a/nebo s místními institucemi. To platí zejména na začátku provozu a během přechodného období až do dosažení období stabilního provozu, což umožňuje převod odpovědnosti za zdroje v průběhu stanoveného časového období. Z členských příspěvků nebudou hrazeny žádné investiční náklady ani náklady na výstavbu; příspěvky jsou vyhrazeny pouze na úhradu počátečního provozu, stabilního provozu a modernizací po roce 2022.

Tato úprava je vymezena v čl. 2 odst. 1 stanov konsorcia ELI ERIC, kde se uvádí, že zařízení ELI jsou popsána v příloze I v části nazvané „Technický a vědecký popis". Článek 19 stanov stanoví, že konsorcium ELI řídí zařízení ELI v rámci jediné integrované organizace s jednotnou správou a jednotným vedením.

6.1. **Forma dohod**

Ačkoli dohody zahrnují různé právní subjekty, všichni hostitelé a hostitelské instituce souhlasí, že forma dohody by měla být konzistentní a měla by být uplatňována na všechna zařízení ELI stejně. Každá dohoda se bude v zásadě skládat ze dvou částí:

— Hlavní dohoda – obsahuje podmínky zakládající vztah mezi konsorciem ELI ERIC, vlastníkem zařízení (institucionálním) a/nebo příslušným hostitelským členem; obsahuje stejné podmínky pro všechna zařízení ELI a tvoří právní základ dohody.

— Technická příloha – obsahuje konkrétní informace o jednotlivých zařízeních ELI, včetně definice přesného technického rozsahu, nákladů a harmonogramu/mezníků, podle nichž mají být systémy formálně uvedeny do „provozu" včetně technických požadavků, zásad pro technickou přejímku a kontroly kvality. Odráží technický a vědecký popis zařízení ELI. Technická příloha může být aktualizována v návaznosti na roční plány.

6.2. **Obsah dohod**

V zájmu vyvážení zásady společného zájmu spočívající v plnění poslání účinného fungování konsorcia ELI ERIC a rovněž v zajišťování jednotného přístupu k zařízením ELI je nezbytné do dohod začlenit určité prvky. Jako podklady a vodítko pro tyto prvky lze použít přesně definovaný systém řízení, avšak pro efektivní spolupráci je v každém případě nutná minimální úroveň výslovné dohody ohledně určitých bodů.

— Je nezbytné vydat jasné prohlášení o tom, „kdo" jsou strany zapojené do dohody a jaké jsou jejich příslušné role a odpovědnost. Jako odpovědní představitelé tohoto ujednání by měli být jmenováni konkrétní jednotlivci.

— Je třeba definovat právní povahu tohoto ujednání, aby bylo možné správně specifikovat rozsah a povinnosti a vyvážit a chránit zájem spočívající v integraci bez příliš omezujících právních a správních překážek. Všechny strany musí při zajišťování svých závazků postupovat s náležitou péčí.

— **Je stanovena základní definice toho, „co" je předmětem dohody a jak bude potvrzeno „přijetí".** Tato definice zařízení, služeb a zásad přijímání by měla být dostatečným způsobem vymezena s cílem zajistit předvídatelnost a hladký přechod z prováděcí do provozní fáze včetně základu pro stanovení aspektů souvisejících s financováním, jako je například roční plánování a sestavování rozpočtu.

— **Určení peněžních toků.** Prohlášení, na jakém základě a pomocí jakého mechanismu příspěvků a nákladů zajistí konsorcium ELI ERIC peněžní toky a jaká bude rovnováha mezi peněžitými a věcnými příspěvky. Dohodnutý přístup by měl být schopen vyhovět všem možnostem a měl by být jednoznačně přiřaditelný a kontrolovatelný.

— **Provádění politik konsorcia ELI ERIC.** Dohoda stanoví prováděcí schéma politik konsorcia ELI ERIC hostitelskými institucemi, ať již v oblasti celkového systému řízení, standardu výkonnosti, pracovních podmínek, přístupu k údržbě nebo správy zařízení a bezpečnostních standardů. Tyto politiky by měla společně stanovovat zařízení ELI a konsorcium ELI ERIC, ale může být nutné je uplatňovat v závislosti na fázi uvedení jednotlivých zařízení ELI do provozu.

— **Komunikace a zastupování.** Je třeba definovat komunikační kanály a vzájemné „zastupování" nebo „jednání jménem" druhých stran ve vztahu k externím stranám, včetně vědeckých uživatelů, dodavatelů a orgánů na všech úrovních. Měl by být definován jasný komunikační řetězec a vyžadovány plány krizové komunikace.

— **Povinnosti a odpovědnost za lokalitu a v rámci lokality** Bezpečnost a odpovědnost v lokalitách a ve vztahu k určitým akcím/činnostem v případech, kdy společně pracují zaměstnanci z různých organizací. Je třeba definovat pokyny, školení, komunikaci a odpovědné úlohy.

— **Doba trvání.** Cílem je usilovat o založení a provoz integrované organizace, a ačkoli to nemusí být možné od samého začátku, měly by být dohodnuty časové rámce v závislosti na meznících.

— **Metoda řešení problémů, které mohou nastat.** Ani ty nejlepší plány a záměry nemusí vždy vyjít podle původních představ. V tomto případě, kdy všechny strany musí úzce spolupracovat a posilovat spolupráci, je třeba problémy řešit tak, aby všechny strany cítily společnou odpovědnost za vyrovnávání se s problémy a nalézání řešení.

— **Soudní příslušnost a opravné prostředky.** Dohody o provozu v rámci konsorcia ELI ERIC nejsou obchodní transakce, spíše je lze charakterizovat jako vědeckou spolupráci. Od vědecké spolupráce se však mohou lišit zvýšenou měrou odpovědnosti obou stran. Bez ohledu na to, jaký je případný smluvní vztah, závazek „zpřístupnit" zařízení pochází od hostitelských zemí, které jsou členy valného shromáždění konsorcia ELI ERIC. V případě, že dojde ke sporům nebo k nedodržení podmínek, je proto orgánem příslušným pro řešení sporů logicky valné shromáždění konsorcia ELI ERIC, pokud toto valné shromáždění neuzná jiný subjekt.

7. **DŮLEŽITÉ DEFINICE**

Níže uvádíme seznam důležitých termínů a pojmů často používaných v zakládající dokumentaci, která odkazuje na konsorcium ELI ERIC. Ta zahrnuje tento dokument a také zákonem předepsanou dokumentaci, jako jsou například stanovy konsorcia ELI ERIC (které obsahují zkrácenou verzi tohoto seznamu) a zvláštní přílohy. Tento seznam nemusí být úplný a nemusí obsahovat všechny relevantní pojmy a definice. Může být změněn, pokud budou zavedeny nové termíny nebo se termíny stanou irelevantními nebo neplatnými.

Pro účely konsorcia ELI ERIC platí následující definice:

1) PŘÍSTUPEM UŽIVATELŮ se rozumí legitimní a povolené fyzické nebo vzdálené využívání vědeckých zařízení a služeb poskytovaných konsorciem ELI jednotlivci, týmy a institucemi z akademické sféry, průmyslu a veřejných služeb v souladu s politikou konsorcia ELI v oblasti přístupu uživatelů (stanovy ELI článek 6).

2) PŘISTOUPENÍM se rozumí akt přistoupení ke konsorciu ELI v roli člena poté, co vstoupí v platnost prováděcí rozhodnutí Evropské komise o zřízení konsorcia evropské výzkumné infrastruktury ELI.

3) SPRÁVNÍM A FINANČNÍM VÝBOREM se rozumí výbor zřízený podle článku 24 stanov konsorcia ELI ERIC, jehož úkolem je poskytovat valnému shromáždění konsorcia ELI poradenství ve finančních a správních otázkách. Delegáty správního a finančního výboru nominují členové konsorcia ELI ERIC a jmenuje je valné shromáždění v souladu s čl. 21 odst. 9.

4) GENERÁLNÍ ŘEDITEL je hlavním výkonným orgánem konsorcia ELI ERIC. Osobu zastávající tuto pozici vybírá a schvaluje valné shromáždění konsorcia ELI ERIC.

5) ZAŘÍZENÍM ELI se rozumí vysoce výkonná laserová zařízení, která provozuje konsorcium ELI ERIC. Podrobný technický popis je uveden v příloze I.

6) ŘEDITELEM ZAŘÍZENÍ ELI se rozumí osoba s plnou právní pravomocí a odpovědností za příslušné ZAŘÍZENÍ ELI. Tuto pravomoc může během počátečního provozního období přidělovat hostitelská země (viz níže) a později ji přiděluje generální ředitel a schvaluje ji valné shromáždění.

7) ZAKLÁDAJÍCÍM ČLENEM se rozumí země, která je součástí infrastruktury ELI před založením konsorcia ELI ERIC a při jeho zřízení a která finančně přispívá a má hlasovací právo v oblasti činnosti infrastruktury ELI.

8) ZAKLÁDAJÍCÍM POZOROVATELEM se rozumí země se statusem pozorovatele, která je součástí infrastruktury ELI před založením konsorcia ELI ERIC a při jeho zřízení a která má práva stanovená v čl. 15 odst. 1 stanov.

9) VALNÝM SHROMÁŽDĚNÍM se rozumí primární řídící orgán konsorcia ELI ERIC. Tvoří ho zástupci členů konsorcia ELI ERIC.

10) HOSTITELSKÝM ČLENSKÝM STÁTEM se rozumí členský stát, ve kterém se nachází ZAŘÍZENÍ ELI a který má zvláštní povinnosti uvedené v příloze II.

11) POČÁTEČNÍM PROVOZNÍM OBDOBÍM se rozumí období, v němž bylo dokončeno zajištění vědeckého přístrojového vybavení, jež má být zpřístupněno uživatelům prostřednictvím konsorcia ELI ERIC, které je předmětem vzájemného hodnocení. Jedná se rovněž o období určené pro integraci příslušných zařízení ELI do konsorcia ELI ERIC. Trvání tohoto období se předpokládá v letech 2019–2021.

12) PROVÁDĚCÍMI PROJEKTY se rozumí výkonné projekty financované z evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „fondy ESI“) a z vnitrostátních fondů na výstavbu ZAŘÍZENÍ ELI.

13) MEZINÁRODNÍM VĚDECKÝM A TECHNICKÝM PORADNÍM VÝBOREM neboli výborem ISTAC se rozumí vědecký a technický poradní orgán valného shromáždění konsorcia ELI ERIC podle čl. 21 odst. 9 a článku 23.

14) ČLENEM se rozumí země nebo mezivládní organizace, která se připojila ke konsorciu ELI ERIC a přispívá do něho a která je oprávněna hlasovat na valném shromáždění konsorcia ELI ERIC.

15) POZOROVATELEM se rozumí země/národ nebo mezivládní organizace, která se podílí na správě konsorcia ELI ERIC, ale nemá hlasovací právo.

16) JEDNACÍM ŘÁDEM se rozumí politické a procesní dokumenty schválené valným shromážděním konsorcia ELI ERIC.

17) OBDOBÍM STABILNÍHO PROVOZU se rozumí plný provoz ZAŘÍZENÍ ELI zajišťovaný konsorciem ELI ERIC. Předpokládá se, že bude zahájeno v roce 2022 po dokončení počátečního provozního období a po začlenění jednotlivých příslušných zařízení ELI do konsorcia ELI ERIC.

18) STRATEGICKÝM PARTNEREM se rozumí třetí strana, jako jsou například vnitrostátní agentury a/nebo instituce, která bude přispívat k poslání infrastruktury ELI a podporovat zapojení svých uživatelských komunit a provoz ZAŘÍZENÍ ELI z dlouhodobého hlediska prostřednictvím dohody o partnerství v souladu s článkem 19 stanov.

19) PŘECHODNÝM OBDOBÍM se rozumí období, kdy ZAŘÍZENÍ ELI přecházejí na integrovaný provoz pod správou konsorcia ELI ERIC. Toto období je pro každé ZAŘÍZENÍ ELI definováno technickými a organizačními mezníky uvedenými v příloze I „Technický a vědecký popis“ zařízení ELI.

20) UŽIVATELEM se rozumí jednotlivci, týmy a instituce z akademické sféry, průmyslu a veřejných služeb, kteří budou mít přístup k ZAŘÍZENÍM ELI v souladu s politikou v oblasti přístupu uživatelů k zařízením ELI (článek 6).